

etid

AYLIK GELİŞMELER BÜLTENİ

Kasım-Aralık 2025

Türk Dünyası Vizyon Belgesi, gelecek yüzyılın inşasında önemli rehberdir

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Türk Dünyası Vizyon Belgesi Tanıtım Programı'nda yaptığı konuşmada, Türk Dünyası Vizyon Belgesi'nin Türk halklarının birikimini ve tecrübesini ortak bir ufukta buluşturan, gelecek yüzyılın inşasında rehber niteliğinde bir çalışma olduğunu söyledi. Erdoğan, 15 Aralık'ın UNESCO tarafından ilan edilen Dünya Türk Dili Ailesi Günü olduğunu hatırlatarak Türk dünyasının farklı coğrafyalarındaki “dilde ve gönülde birlik” vurgusunu öne çıkardı.

1990'lar sonrası dönemde Türk cumhuriyetlerinin bağımsızlıklarıyla yeni bir safhaya geçildiğini, Türkiye'nin bu süreçte öncü rol oynadığını; 2009'daki Nahçıvan Anlaşması ile kurumsallaşan işbirliğinin 2021'de Türk Devletleri Teşkilatı çatısı altında güçlendirildiğini ifade etti. Vizyon belgesinin ekonomik kalkınma, kültürel dayanışma, **stratejik işbirlikleri** ve bölgesel barış ekseninde kurgulandığını; enerji, lojistik, dijital altyapı, eğitim ve gençlik gibi alanlarda daha sistematik ve hızlı karar alma/uygulama kapasitesi hedeflediğini söyledi.

Ekonomi başlığında Erdoğan, Türk devletleriyle dış ticaretin orta vadede **60 milyar dolar**, uzun vadede **100 milyar dolar** seviyesine çıkarılmasının hedeflendiğini belirtti. Ulaştırma ve bağlantısallık açısından **Orta Koridor ve Hazar geçişli hatların bütünleşik bir sisteme dönüştürülmesinin ticaret akışını hızlandıracağını** vurguladı.

Ayrıca belge kapsamında Türk Dünyası Verimlilik Ajansı, Yapay Zeka ve Dijital Dönüşüm Merkezi, Çevre Fonu, Acil Müdahale ve Sağlık Destek Birimi ve Ortak Dil Platformu gibi kurumsal önerilere işaret etti, belgenin hayata geçirilmesi amacıyla bir düşünce ve araştırma merkezi kurulmasının planlandığını açıkladı.

Son olarak Erdoğan, 2026'da Türkiye'nin uluslararası zirvelere ev sahipliği yapacağını (COP31, NATO Zirvesi ve Türk Devletleri Teşkilatı Zirvesi) hatırlatarak, vizyon belgesiyle Türk dünyasının geniş coğrafyada “**düşünen, üreten ve yön veren**” bir merkez olma potansiyelini güçlendirmeyi amaçladıklarını ifade etti.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan - Ekonomi Alanındaki Açıklamaları

- **Macaristan Başbakanı Viktor Orban ile Birlikte Yapılan Basın Açıklaması:** Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ekonomi başlığındaki açıklamaları, iki ülke arasındaki ticaret hacminin artırılması (6 milyar dolardan 10 milyar dolara), savunma sanayii temelli sanayi işbirliğinin geliştirilmesi, enerji güvenliğinin güçlendirilmesi, **dijitalleşme ve inovasyon** alanlarında ortak projelerin desteklenmesi ile kurumsal işbirliği mekanizmalarının daha etkin ve sürdürülebilir hale getirilmesi eksenlerinde [yoğunlaşmaktadır](#).
- **AK Parti TBMM Grup Toplantısı Konuşması:** Cumhurbaşkanı Erdoğan, Ekim 2025'te ihracatın 24 milyar dolara ulaştığını, yıllıklandırılmış ihracatın ise 270,2 milyar dolarla tarihi zirveye çıktığını belirterek 2025 sonunda mal ve hizmet ihracatında 390 milyar dolar hedefinin aşılabileceğini ifade etmiştir. Erdoğan, ihracatçıları desteklemeye devam edeceklerini vurgulayarak, önümüzdeki dönemde sanayiciler ve KOBİ'ler başta olmak üzere reel sektörle işbirliklerinin yoğunlaştırılacağını [açıklamıştır](#).
- **Güney Kore Devlet Başkanı Lee Jae Myung ile düzenlediği ortak basın açıklaması:** Cumhurbaşkanı Erdoğan, Güney Kore ile ticaret, enerji, teknoloji ve yatırımlar başta olmak üzere çok boyutlu ekonomik işbirliği potansiyeline dikkat çekerek, ticaret hacminde 10 milyar dolar eşliğinin aşıldığını ve 15 milyar dolar hedefine yaklaşıldığını belirtmiştir. **Yapay zeka**, yarı iletkenler, batarya ve yenilenebilir enerji gibi alanlarda işbirliğinin güçlendirileceğini vurgulayan Erdoğan, Türkiye'de üretim ve istihdam sağlayacak Koreli yatırımlara her türlü desteğin verileceğini [ifade etmiştir](#).
- **G20 Liderler Zirvesi Açıklamaları:** Cumhurbaşkanı Erdoğan, Afrika başta olmak üzere en az gelişmiş ülkelerde sürdürülebilir kalkınma için yalnızca yardımların yeterli olmadığını, yerel kaynakları harekete geçiren yeni finansman modellerine ihtiyaç bulunduğunu vurgulamış; bu çerçevede Türkiye'nin resmi kalkınma yardımlarını 2024'te 7,4 milyar dolara çıkardığını belirtmiştir. Küresel ölçekte ise ticaretin büyümeye katkısının finans krizinden sonra zayıfladığını ifade eden Erdoğan, küresel ticaretin canlanması için daha güçlü uluslararası işbirliği, sürdürülebilir tedarik zincirleri ve kalkınmayı destekleyen, DTÖ ilkeleriyle uyumlu bir ticaret düzeninin önemine [dikkat çekmiştir](#).
- **Kabine Toplantısı Basın Açıklaması:** Cumhurbaşkanı Erdoğan, kabine toplantısında Avrupa Birliği'ne tam üyeliğin stratejik öncelik olmaya devam ettiğini vurgularken, Ekonomi ve sanayi başlığında sanayide dönüşümü hızlandırmak amacıyla planlı sanayi alanlarının genişletileceğini, Anadolu'da 4 yeni sanayi koridoru oluşturulacağını ve sanayi-lojistik entegrasyonunun güçlendirileceğini açıklamış; istihdamı korumaya yönelik desteklerin artırılarak sürdürülmesiyle topyekûn yeni bir kalkınma seferberliğinin başlatıldığını [ifade etmiştir](#).

DÜNYA TÜRK DİLİ AİLESİ GÜNÜ

Kutlu Olsun

Asırlardır geniş bir coğrafyada kültürümüzü, medeniyetimizi ve ortak hafızamızı taşıyan Türk dili; farklı lehçeleriyle zenginliğimiz, ortak kelimeleriyle gönül birliğimizdir. Türk dünyasını birbirine bağlayan bu güçlü miras, geçmişten geleceğe uzanan ortak yolumuzdur.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI
X/omerbolatTR @FIV/profdromerbolat

PROF. DR. ÖMER BOLAT
TİCARET BAKANI

www.ticaret.gov.tr

Ticaret Bakanı Ömer Bolat - 2. Uluslararası Çevre İletişim Zirvesi

Ticaret Bakanı Ömer Bolat, Türkiye'nin Avrupa Birliği ile Gümrük Birliği ilişkisi ve ihracatının yaklaşık yüzde 40'ının AB pazarına yönelmesi nedeniyle, AB Yeşil Mutabakatı'nın tüm unsurlarıyla uygulanmasının Türkiye açısından artık bir tercih değil, rekabet gücünün ve ihracat pazarlarının korunması için zorunluluk haline geldiğini [açıkladı](#). Bakan Bolat'ın zirvede yaptığı açıklamaların satış başları ise şöyle:

- **Yeşil Mutabakata Tam Uyum:** Türkiye, AB ile Gümrük Birliği ilişkisi ve ticaretinin yaklaşık %40'ının AB ile yapılması nedeniyle AB Yeşil Mutabakatını aynı şekilde uygulama kararı aldığını teyit etti.
- **Rekabet Gücü Vurgusu:** Çevresel performansın artık yalnızca sürdürülebilirlik değil, doğrudan ihracat rekabetçiliğinin belirleyici unsuru olduğu ifade edildi.
- **CBAM / SKDM Etkileri:** SKDM kapsamındaki demir-çelik, alüminyum, çimento, gübre, elektrik ve hidrojen sektörlerinde Türkiye'nin yaklaşık 23 milyar dolarlık ihracatı bulunuyor. Mekanizmanın yaratacağı idari ve mali yüklerin, Gümrük Birliği'nin işleyişini etkileme potansiyeli taşıdığı vurgulandı.
- **AB ile Kurumsal Diyalog:** Türkiye-AB Yüksek Düzeyli Ticaret Diyalogu ve Yüksek Düzeyli İklim Diyalogu çerçevesinde SKDM Çalışma Grubu kuruldu; teknik uyum süreçlerine özel sektör dahil edildi.
- **Döngüsel Ekonomi ve Dijital Ürün Pasaportu:** AB pazarına erişimde ürün bazlı mevzuat, döngüsel ekonomi gereklilikleri ve dijital ürün pasaportu gibi yeni uygulamaların belirleyici hale geldiği belirtildi.
- **Ulusal Mevzuat ve Destekler:** Türkiye'nin ilk İklim Kanunu kabul edildi. "Yeşil Mutabakata Uyum Projesi Desteği" kapsamında firmalara danışmanlık ve eğitim giderleri için %50 oranında, 13,6 milyon TL'ye kadar (5 yıl) destek sağlanıyor.
- **Finansman Boyutu:** Türk Eximbank ve Türk Ticaret Bankası nezdinde yeşil ve dijital dönüşüme özel finansman paketleri devreye alındı.

Ticaret Bakanlığı 2026 Bütçesi - TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu

Ticaret Bakanı Bolat Bütçe Komisyonu'nda yaptığı konuşmada küresel belirsizlik ve korumacılık artışına rağmen Türkiye'de üretim-istihdam-ihracatın sürdüğünü vurguladı; Ağustos'ta cari işlemlerde 5,5 milyar \$ fazla ile rekor seviyeye ulaşıldığını, Temmuz'da da fazla verildiğini ve Eylül (1 milyar \$) ile Ekim (500 milyon \$) için fazla beklendiğini [belirtti](#) (üst üste dört ay fazla hedefi).

Büyüme ve milli gelir göstergeleri: 2024 büyümesi %3,3; 2025'te 1. çeyrek %2,3, 2. çeyrek %4,8, ilk yarıyıl ortalaması %3,6 olarak aktarıldı. 2002-2025 döneminde GSYH'nin 238,7 milyar \$'dan 1,474 trilyon \$'a yükseldiği ifade edildi.

İhracat performansı ve 390 milyar \$ hedefi: Ekim ayında 24 milyar \$ mal ihracatı ile "tarihin en yüksek Ekim ihracatı" vurgusu yapıldı. Son 12 ayda mal ihracatının 270,2 milyar \$ ile rekor seviyeye çıktığı; yıllıklandırılmış mal + hizmet ihracatının 391,4 milyar \$ ile yıl başında belirlenen 390 milyar \$ hedefini Ekim itibarıyla aştığı belirtildi.

İhracatçı destekleri ve kurumsal kapasite: 2025'te ihracat destek tutarının 25,5 milyar TL'ye yükseltildiği (15,1 milyar TL'sinin ödendiği); hizmet ihracatçısına 2024'te 7,1 milyar TL, 2025'in ilk 10 ayında 5,2 milyar TL ödeme yapıldığı aktarıldı. İhracat eylem programı (77 tedbir), İhracat Akademisi, 119 ülke/180 merkez/234 ticaret müşaviri-ataşe ağı vurgulandı.

Finansman araçları (Eximbank - Türk Ticaret Bankası - kefalet/reeskont):Yıl sonuna kadar 53 milyar \$ ihracat finansman ve sigorta desteği hedefi paylaşıldı. Türk Ticaret Bankası'nın 2025'te ihracatçılara 75 milyar TL finansman hedeflediği; İhracatı Geliştirme AŞ üzerinden 178,5 milyar TL kefalet sağlandığı; reeskont kredilerinde günlük limitin 4,5 milyar TL'ye çıkarıldığı (1,5 milyar TL'sinin emek yoğun sektörlerle tahsis) belirtildi.

Ürün güvenliği ve denetim (TAREKS):TAREKS üzerinden 3,7 milyon başvuru, ürünlerin %11'inin fiili denetime tabi tutulduğu ve uygunsuz ürünlerin ithalatına izin verilmediği aktarıldı.

AB ve ticaret diplomasisi gündemi: 100+ ülkenin ticaret bakanıyla temas; İngiltere STA müzakerelerinde hizmetler ve tarım başlıkları; AB ile yüksek düzeyli ticaret diyalogu kapsamında transit kotaları, vize, yeşil dönüşüm, dijital ticaret ve gümrük işbirliği konularında ilerleme vurgusu yapıldı.

İç piyasa ve tüketici tedbirleri: Fahiş fiyat/haksız ticari uygulamalarla mücadelede 17 düzenleme; "6 ay-6 bin km" ve ilan kısıtlarının 1 Ocak 2026'ya kadar sürdürüleceği; açık ürünlerde dara düşümü ve yeme-içmede fiyat listesi/QR uygulaması; lokanta-restaurant menülerinin fiyat bilgi sistemine aktarılmasına yönelik hazırlık duyuruldu. 10 ayda 470 bin işletme ve 32,1 milyon ürün denetimi; 2,4 milyar TL+ ceza bilgisi paylaşıldı.

Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın ABD Temasları

Ticaret Bakanı Ömer Bolat, sosyal media hesabından ABD'deki temaslarına ilişkin paylaşımlarda bulundu:

“Bugün, ABD Ticaret Odası (U.S. Chamber) ve iş çevreleri ile oldukça verimli bir toplantı gerçekleştirdik. Görüşmelerimizde, Türkiye ekonomisinin 21 çeyrektir devam eden istikrarlı büyümesini ve potansiyelini iş çevrelerine anlattık. Amerikan şirketlerinin, ticari ve ekonomik ilişkilerimizin geliştirilmesi konusundaki desteklerinden memnuniyet duyuyoruz. Ortak çabalarımız, hem ABD'deki hem de Türkiye'deki şirketler için daha fazla yatırım, daha fazla ticaret ve daha fazla istihdam anlamına gelecektir” ifadelerini kullandı.

Bakan Bolat “Türkiye-ABD stratejik ortaklığının ticari ve ekonomik boyutlarını kapsamlı bir şekilde ele aldık. Her iki ülke liderleri tarafından belirlenen 100 milyar ABD Doları ticaret hacmi hedefine ulaşma kararlılığımız tamdır. Bu kapsamda, ortak çalışmalarımızı hızlandıracacağız. Karşılıklı fayda temelinde, stratejik ortaklığımızı çok daha güçlü bir zemine taşıyacağımıza inanıyoruz” dedi.

Türkiye-Fas Ticaretinde Yeni Dönem

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) ev sahipliğinde 16 Kasım 2025 tarihinde İstanbul'da düzenlenen Türkiye-Fas İş ve Yatırım Forumu, Ticaret Bakanı Ömer Bolat ve iki ülke iş dünyasının katılımıyla İstanbul'da [gerçekleştirildi](#). Bakan Bolat, “Cumhurbaşkanımızın başlattığı Afrika stratejisini 22 yıldır titizlikle uyguluyoruz” diyerek, Türkiye’nin Afrika ülkeleriyle ticaretinin 2003’te 5,5 milyar dolardan 2024 sonunda 37 milyar dolara yükseldiğini belirtti. Türkiye ile Fas arasındaki ticaret hacminin 5 milyar dolara ulaştığını ifade eden Bolat, bu ilişkinin kazan-kazan anlayışıyla dengeli biçimde sürdürüleceğini vurguladı. Türk müteahhitlerin bugüne kadar Fas’ta 4,2 milyar dolar değerinde 113 proje tamamladığını hatırlatan Bolat, “Yatırımlar arttıkça ticaretimiz de hızlanacak” dedi. Bakan Bolat, ocak ayında resmi bir heyetle Fas’a ziyarette bulunacaklarını, bu ziyaretin yeni işbirlikleri için önemli bir adım olacağını açıkladı.

Bakan Bolat: “Hizmet İhracatında 121 Milyar Doları Aşacağız”

Ticaret Bakanlığı himayesinde düzenlenen 7. Hizmet İhracatçıları Birliği Ödül Töreninde konuşan Bolat, hizmet ihracatında önemli ilerlemeler kaydedildiğini ve Türkiye’nin bu alanda dünyada fazla veren beşinci ülke konumuna yükseldiğini [vurguladı](#). Bakan Bolat, 2025 yılının dengeli ve olumlu bir dış ticaret yılı olarak ilerlediğini belirterek, “Mal ve hizmet ihracatında 390 milyar dolarlık hedefi geçeceğiz. Enflasyonun gerilemesine paralel olarak finansman maliyetleri de 2026 boyunca düşmeye devam edecek” dedi. Bakan Bolat, hizmetler sektörünün istihdamdaki payının yüzde 65, istihdam sayısının ise 21 milyon kişiye ulaştığını açıkladı.

Turizm, sağlık, eğitim, lojistik, bilişim ve film endüstrisi gibi alanların öne çıktığını belirten Bolat, “Sadece turizm 61 milyar dolar gelir sağladı, bilişim ve oyun sektörü 5,3 milyar dolar kazandırdı. Türk dizileri ve filmleri bugün dünyanın dört bir yanında izleniyor.” dedi. Bolat, ihracatçılara yönelik 33 milyar liralık destek bütçesi ayrıldığını, süreçlerin sadeleştirildiğini ve hizmet ihracatına özel yeni desteklerin verileceğini belirtti.

Ticaret Bakanı Bolat, Bosna Hersek ile Menşe Kurallarının Güncellenmesine İlişkin Kararı İmzaladı

Ticaret Bakanı Ömer Bolat, Saraybosna’da Bosna Hersek Dış Ticaret ve Ekonomik İlişkiler Bakanı Stasa Košarac ile yaptığı görüşmede, Pan-Avrupa Akdeniz Konvansiyonu kapsamında Menşe Kurallarının Güncellenmesine Dair Ortak Komite Kararı’nı [imzaladı](#). Bolat, bu kararın 2003 tarihli Serbest Ticaret Anlaşması’nın güncellenmesi niteliğinde olduğunu belirterek, Türk ve Bosnalı firmaların sanayi ürünlerinde daha esnek menşe kurallarından yararlanabileceğini ve Avrupa-Akdeniz bölgesindeki çapraz kümülasyon mekanizmasını daha etkin kullanabileceğini vurguladı. Görüşmede ayrıca, ikili ticaretin artırılması, karşılıklı yatırımların teşviki ve sektörel işbirliğinin güçlendirilmesi konularında mutabakat sağlandığı ifade edildi.

Ticaret Bakanı Bolat: Helal Ekonomisi 2028'e Kadar 3,4 Trilyon Dolara Ulaşacak

Ticaret Bakanı Ömer Bolat, 11. Dünya Helal Zirvesi ve Helal Expo'nun açılışında yaptığı [konuşmada](#), Müslüman tüketicilerin helal ürün ve hizmet harcamalarının 2024'te 2,3 trilyon dolara ulaştığını, 2025'te 2,5 trilyon dolar, 2028'de ise 3,4 trilyon dolar seviyesine çıkmasının beklendiğini açıkladı.

Türkiye'nin İslam ülkeleriyle ticaretinin toplam ticaret içindeki payının %26'ya yükseldiğini belirten Bolat, helal ticaretin gıda ile sınırlı olmayıp finans, kozmetik, sağlık, turizm ve hizmet sektörlerini kapsadığını vurguladı. Bolat ayrıca, Helal Akreditasyon Kurum u'nun (HAK) bugüne kadar 120 kuruluşa akreditasyon yetkisi verdiğini ve 2 binden fazla şirkete helal belgesi sağlandığını ifade etti.

Ticaret Bakanı Bolat: Turquality, Türkiye'nin İhracat ve Markalaşma Yolculuğunda Kilometre Taşdır

Ticaret Bakanı Ömer Bolat, Turquality Vizyon Buluşması ve Markalaşma Konferansı'nda yaptığı [konuşmada](#), Turquality programının Türkiye'nin ihracat başarısında kritik bir dönüm noktası olduğunu vurguladı. Türkiye'nin toplam mal ve hizmet ihracatında 400 milyar dolara yaklaştığını, 2030'a kadar 500 milyar dolar hedefinin ulaşılabilir olduğunu belirten Bolat, ihracatın istikrarlı biçimde artmaya devam ettiğini ifade etti.

Türkiye'nin 1,5 trilyon doları aşan bir ekonomik büyüklüğe ulaştığını ve istihdamın önemli ölçüde arttığını kaydeden Bolat, markalaşma, inovasyon, katma değer ve kalite artışının küresel rekabet gücünün temel unsurları olduğunu; Turquality'nin bu alanlarda son 20 yılda son derece başarılı bir destek ve dönüşüm aracı olarak öne çıktığını söyledi.

Ticaret Bakanı Bolat: Gümrük Birliği'nin Güncellenmesi Her İki Taraf İçin Elzemdir

Ticaret Bakanı Ömer Bolat, Brüksel'de düzenlenen AB-Türkiye İş Zirvesi'nde yaptığı [konuşmada](#), Gümrük Birliği'nin güncellenmesinin yalnızca ekonomik entegrasyonu güçlendirmek için değil, adil, öngörülebilir ve geleceğe dönük bir ticaret ortamı oluşturmak açısından da zorunlu hale geldiğini vurguladı. Türkiye-AB ticaret hacminin 230 milyar dolara yaklaşmasının ortaklığın stratejik önemini ortaya koyduğunu belirten Bolat, Gümrük Birliği'nin hizmetler, dijital ticaret, yeşil dönüşüm, yatırımlar ve düzenleyici işbirliğini kapsayacak şekilde genişletilmesi gerektiğini ifade etti. Bolat ayrıca, vize uygulamaları ve kara taşımacılığı kotalarının ticaretin önünde ciddi engeller oluşturduğunu belirterek, modernize edilmiş bir Gümrük Birliği'nin rekabet gücünü artıracığını ve karşılıklı yatırımları güçlendireceğini söyledi.

Tüketici Hakem Heyetleri Yapılandırılıyor

Ticaret Bakanlığı, bazı basın organlarında çıkan “Tüketici Hakem Heyetleri kapatılıyor” iddialarını yalanlayarak, sistemin daha hızlı ve etkin hizmet verecek şekilde yeniden yapılandırıldığını açıkladı. Yeni düzenlemeyle 19 büyükşehirde hakem heyetleri il merkezlerinde birleştirildi, ancak ilçe kaymakamlıklarında başvuru noktaları hizmet vermeye devam edecek.

Bakanlık, hedefin karar sürelerini kısaltmak, hizmet kalitesini artırmak ve ihtisaslaşmayı güçlendirmek olduğunu belirtti. 2017’de 174 gün olan ortalama karar süresinin 2024’te 98 güne indiği hatırlatıldı. Açıklamada, düzenlemenin hak kaybına değil, hak arama yollarının güçlendirilmesine hizmet ettiği vurgulandı.

Ticaret Bakanlığı Reklam Kurulu’ndan Yasa Dışı Bahis ve Kumar Reklamlarına Yönelik Karar

icaret Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren Reklam Kurulu’nun 11 Aralık 2025 tarihinde gerçekleştirilen 364 sayılı toplantısında, yasa dışı bahis ve kumar reklamları toplantının ana gündem maddelerinden biri olarak ele alınmıştır. Yapılan değerlendirmeler sonucunda, yasa dışı bahis ve kumar reklamı yaptığı ve tüketicileri çeşitli yasa dışı sitelere yönlendirdiği tespit edilen, yüksek takipçili 15 sosyal medya hesabı hakkında erişim engeli tedbiri uygulanmasına karar verilmiştir. Ayrıca, söz konusu sosyal medya hesapları ile yasa dışı bahis ve kumar sitelerinin muhatapları hakkında adli tahkikat süreçlerinin yürütülebilmesi amacıyla ilgili kurumlar nezdinde gerekli başvuruların yapılması kararlaştırılmıştır. Ticaret Bakanlığı, tüketicilerin haklarının korunması, yasa dışı reklam faaliyetleriyle etkin ve kararlı bir şekilde mücadele edilmesi ve özellikle gençlerin bu tür zararlı alışkanlıklardan uzak tutulması amacıyla denetim ve çalışmaların aralıksız sürdürüleceğini kamuoyuna duyurmuştur.

Mikro İhracat Limitleri Artırıldı: 600 kg / 30.000 €

Ticaret Bakanlığı tarafından yapılan düzenleme ve 10664 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile, Basitleştirilmiş Gümrük Beyannamesi (BGB) kapsamındaki mikro ihracat limitleri artırıldı. Yeni karara göre, posta idaresi ve hızlı kargo operatörleri aracılığıyla yapılan mikro ihracatlarda geçerli olan 300 kg / 15.000 € sınırı, 600 kg / 30.000 € seviyesine çıkarıldı.

Düzenlemeyle, üretici ve KOBİ’lerin uluslararası pazarlara erişiminin kolaylaştırılması, ihracat süreçlerinin hızlandırılması ve maliyetlerin azaltılması hedefleniyor. Artan limitler sayesinde mobilya ve makine gibi daha hacimli ürünlerin de BGB kapsamında ihracatı mümkün hale gelecek. Ticaret Bakanlığı, bu artışın ihracatın tabana yayılmasına, KOBİ’lerin dijitalleşmiş gümrük süreçlerinden daha etkin faydalanmasına ve Türkiye’nin e-ticaret ile e-ihracat ekosisteminin büyümesine katkı sağlamasını öngörüyor.

Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliğinde Değişiklik

Ticaret Bakanlığı tarafından Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliği'nde değişiklik yapan Taslak metin hem yeni düzenlemeler getiriyor hem de eski hükümleri revize ediyor. Buna göre 5 alanda taslak düzenlemenin yeni hükümler getirdiği görülüyor: Influencer Reklamları, Şarta Bağlı Satış Kampanyaları, Hedefli Reklamcılık, Yapay Zeka ile Oluşturulmuş Dijital Kopyalar, Şans Oyunları, Ganimet Kutuları ve Benzeri Dijital Ürünler. Mevcut düzenlemelerde değişiklik yapılan konu başlıkları ise şunlar: Karşılaştırmalı reklamlar, İspat külfeti, İndirimli satış reklamları, Çevresel beyanlar, Görsellerin, yazılı ve sesli ifadelerin sunulduğu, Finansal hizmetlere ilişkin reklamlar, Reklamı yasak veya sınırlı olan mal ve hizmetler, Tüketici değerlendirmeleri, Tüketici şikayetlerinin yayınlanması.

Ticaret Bakanlığı, Yerli Plakalı Taşıtların Gümrük İşlemlerini Hızlandırıyor

Ticaret Bakanlığı, yerli plakalı taşıtların gümrük kapılarındaki giriş-çıkış işlemlerini hızlandıracak yeni dijital uygulamayı 18 Kasım 2025'ten itibaren tüm sınır kapılarında devreye alıyor. Yeni sistemle, trafik sicil verileri anlık olarak Ticaret Bakanlığı sistemlerine aktarılacak, böylece taşıt bilgilerinin manuel kaydı ortadan kalkacak ve işlem süreleri önemli ölçüde kısılacak.

Bakanlık, dijital dönüşüm projesiyle gümrüklerdeki işlem akışını hızlandırmayı, doğruluğu artırmayı ve vatandaşların sınır geçiş deneyimini iyileştirmeyi hedefliyor.

Dyson Turkey Hakkında Soruşturma Başlatıldı

Dyson Turkey Elektrikli Ürünler Tic. Ltd. Şti. hakkında, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilip edilmediği iddiasıyla yürütülen önaraştırma Rekabet Kurulu tarafından karara bağlanmış, Önaraştırma kapsamında yapılan yerinde incelemelerde elde edilen bulgular çerçevesinde Dyson'ın paralel ithalatı engelleme amacı taşıdığı değerlendirilen uygulamalar ile yeniden satış koşullarına müdahale niteliğindeki uygulamaların Kanunu ihlal edip etmediği araştırılacaktır. Soruşturma kapsamında ayrıca Dyson tarafından uygulanan seçici dağıtım sistemi ile bu sistemin korunmasına hizmet ettiği değerlendirilen uygulamaların Kanun'a aykırı olup olmadığı da detaylı şekilde incelenecektir.

Gümrük: Konsey, küçük paketlere 1 Temmuz 2026'dan itibaren 3 € gümrük vergisi uygulanmasını kabul etti

AB Konseyi, 1 Temmuz 2026 itibarıyla 150 € altındaki küçük paketlere (özellikle e-ticaret yoluyla AB'ye giren) sabit 3 € gümrük vergisi uygulanması konusunda [anlaşmaya vardı](#). Konsey, AB Gümrük Otoritesi (EU Customs Agency) ve AB Gümrük Veri Merkezi (EU Customs Data Hub) 2028 ortasında faaliyete geçmeden önce, 2026 yılı içinde gümrük vergilerinin tahsilini mümkün kılacak basit ve geçici bir çözüm üzerinde çalışma konusunda [mutabık kalmıştı](#).

Geçici nitelikteki bu önlem, söz konusu gönderilerin halihazırda gümrük vergisinden muaf olması nedeniyle ortaya çıkan haksız rekabet, tüketici sağlığı ve güvenliği riskleri, yüksek dolandırıcılık oranları ve çevresel kaygılara yanıt vermeyi amaçlıyor. Vergi, bir gönderi içindeki her bir ürün kalemi için (tarife pozisyonuna göre) uygulanacak ve AB İthalat Tek Durak Noktası (IOSS) sistemine kayıtlı AB dışı satıcılar tarafından yapılan satışları kapsayacak. Bu kapsam, AB'ye yönelik e-ticaret akışlarının yaklaşık %93'ünü oluşturuyor.

Bu düzenleme, Kasım 2025'te kararlaştırılan ve 150 € gümrük muafiyetinin kalıcı olarak kaldırılmasını öngören yapısal çözüm yürürlüğe girene kadar geçerli olacak. Kalıcı sistem devreye alındığında, 150 € altındaki tüm ürünler ürün bazında normal AB gümrük tarifelerine tabi olacak. Komisyon ayrıca, IOSS'e kayıtlı olmayan satıcılar için de bu oranın genişletilip genişletilmeyeceğini düzenli olarak değerlendirecek.

150 € altındaki paketler halihazırda KDV ve beyana tabi olmakla birlikte gümrük vergisinden muaf durumda. Komisyon, e-ticaret modelindeki hızlı dönüşüm nedeniyle bu muafiyetin artık gereksiz olduğunu ve toplu ithalat yapan geleneksel perakende ile doğrudan tüketiciye gönderilen küçük paketler arasında rekabet dengesizliği yarattığını vurguluyor.

Muafiyetin kaldırılması, 2023 Gümrük Reformunun ilk somut çıktısı olarak değerlendirilirken; Konsey'in Kasım 2026'dan itibaren e-ticaret **“handling fee”** tahsiline yönelik daha önce benimsediği pozisyonla birlikte, AB gümrük işlemlerinin modernleştirilmesi ve sadeleştirilmesi sürecinde kritik bir eşik olarak görülüyor. Bir sonraki adım, genel gümrük reformu dosyasına ilişkin trilogların tamamlanması olacak.

Fransa-Almanya Zirvesi'nde Dijital Düzenlemelerde "Sadeleştirme" Çağrısı

18 Kasım'da Berlin'de düzenlenen [Avrupa Dijital Egemenliği Zirvesinde](#) AB liderleri, dijital mevzuatta sadeleştirme ihtiyacını gündeme taşıdı. Almanya Şansölyesi Merz "radikal sadeleştirme" çağrısı yaparken, Fransa Dijital İşler Bakanı GDPR'de hedefli sadeleştirme ve AI kurallarının bir yıl ertelenmesi önerisini dile getirdi; sektör temsilcileri ise mevcut çerçevenin büyüme için darboğaz oluşturduğunu ve KOBİ duyarlı bir düzenleme yaklaşımı talep etti.

Komasyon Başkan Yardımcısı Henna Virkkunen, bürokrasiyi azaltma ve kuralları sadeleştirme yönünde ilerlediklerini belirterek, ertesi gün sunulması planlanan Digital Omnibus dosyalarına destek gördü. Bu mesajlar, AB'de dijital düzenlemelerin uygulama takvimi ve kapsamı üzerinde yeniden ayarlama tartışmalarını hızlandırabilir.

AB Üye Devletleri, 150 € Gümrük Vergisi Muafiyetinin Kaldırılmasını onayladı

AB Konseyi, 13 Kasım'da 150 € altındaki gönderiler için gümrük vergisi muafiyetinin kaldırılması konusunda [anlaşmaya](#) vardı. Muafiyetin, AB Gümrük Veri Merkezi (Customs Data Hub) ve AB Gümrük Otoritesi e-ticaret için hazır olur olmaz, 2028'de kaldırılması öngörülüyor.

ECOFIN toplantısı sonrası Ticaret Komiseri Šefčovič, gerekli BT altyapısının hazır olması halinde muafiyetin 2026'da da kaldırılabilirliğini [belirtti](#); bu amaçla geçici bir IT çözümü üzerinde çalışılacak. Düzenleme, UCC reform paketinin üçüncü ve son ayağını oluşturuyor; paket ayrıca IOSS odaklı KDV yaklaşımı (Temmuz'da uzlaş) ve halen Parlamento ile triloglarda olan yeni UCC çekirdek tüzüğünü (Data Hub, Gümrük Otoritesi, "deemed importer" vb.) içeriyor.

DTÖ, 2025 Ticaret Eğilimleri Raporu'nu yayımladı: Korumacılık artıyor

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ), 13 Kasım'da G20 ülkelerini kapsayan Ticaret İzleme [Raporu'nu yayımladı](#). Rapora göre, küresel ölçekte ticaret kısıtlayıcı politikalar belirgin şekilde artarken, kısıtlamalardan etkilenen ithalatın payı bir yıl içinde yaklaşık 10 puan yükseldi. Buna karşın G20 üyeleri, toplam değeri 2 trilyon ABD dolarını aşan malları kapsayan 184 ticareti kolaylaştırıcı önlem de hayata geçirdi.

DTÖ ekonomistleri, küresel mal ticareti büyümesini 2025'te %2,4, 2026'da %0,5 olarak öngörüyor; büyümenin başlıca itici güçleri gelişmekte olan ekonomiler ve yapay zeka bağlantılı ürünlere yönelik talep olarak öne çıkıyor.

AB'den Temu'ya Yönelik Yerinde İnceleme

Reuters'a göre, Çin merkezli e-ticaret grubu PDD Holdings'in iştiraki olan Temu'nun Dublin'deki Avrupa merkezinde, olası Çin devlet sübvansiyonları nedeniyle AB düzenleyicileri tarafından habersiz bir [yerinde inceleme \(raid\) gerçekleştirildi](#). Avrupa Komisyonu, Yabancı Sübvansiyonlar Tüzüğü (Foreign Subsidies Regulation - FSR) kapsamında e-ticaret sektöründe faaliyet gösteren bir şirkette denetim yapıldığını doğrularken, şirketin adını ve yerini açıklamadı. İnceleme, AB'de Çin'den gelen düşük değerli e-ticaret gönderilerindeki artışa ve 150 avronun altındaki paketler için gümrük vergisi muafiyetinin platformlara haksız avantaj sağladığı yönündeki endişelerin arttığı bir dönemde geldi. AB Komisyonu'nun bu muafiyeti 2026 sonuna kadar kaldırmayı planladığı hatırlatıldı. FSR kapsamında Komisyon, ihlal tespiti halinde şirketin yıllık toplam cirosunun %10'una kadar para cezası uygulayabiliyor.

Temu, Nisan 2023'te AB pazarına girmesine rağmen, kendi şeffaflık raporuna göre AB'de aylık ortalama 116 milyon kullanıcıya ulaştı. Şirket daha önce de Dijital Hizmetler Yasası (DSA) kapsamında incelemeye alınmış; Komisyon Temu'nun platformunda yasadışı ürün satışlarını önlemede yetersiz kaldığına dair ön bulgular açıklamıştı. Reuters, yerinde incelemelerin genellikle ihlal şüphesine dayandığını ve sürecin taahhütler veya işbirliği karşılığında yaptırımların hafifletilmesiyle sonuçlanabildiğini aktardı.

Fransa Senatosu, Küçük Paketler İçin Handling Fee'yi Artırdı ve Dijital Hizmetler Vergisini Korudu

Fransa Senatosu, 2026 Bütçe Kanunu Tasarısı kapsamındaki değişikliklerle, AB dışından gelen küçük paketler için handling fee'yi Ulusal Meclis tarafından kabul edilen 2 avrodan 5 avroya [yükseltti](#). Ayrıca, küresel cirosu 750 milyon avronun, Fransa cirosu ise 50 milyon avronun üzerinde olan şirketleri hedefleyen ve dijital ağlar ile altyapının finansmanı ve modernizasyonu amacıyla ciro üzerinden %1 oranında "istisnai bir vergi" [kabul edildi](#).

Senato, bunun yanında sosyal ağlarda Fransa'da elde edilen reklam gelirleri ile Fransız kullanıcıların tanıtımı ve ticarileştirilmesinden doğan gelirler üzerinden %3 Dijital Hizmetler Vergisi'nin (DST) korunmasına da karar verdi.

Avrupa Komisyonu, AB Teslimat Yasası (EU Delivery Act) için Kamu İstişaresi Başlattı

Avrupa Komisyonu, mevcut posta mevzuatının sınırlılıkları ve modernizasyonuna ilişkin görüş toplamak amacıyla EU Delivery Act için kamu [istişaresi başlattı](#). İstişare; adil rekabet, şikâyet mekanizmaları, evrensel hizmet yükümlülüğünün (USO) geleceği, posta ağlarının e-ticaret ve krizlere dayanıklılığı ile mevcut çerçevenin idari yükünü kapsıyor. Olası yeni çerçevede; e-ticaret paketlerinin USO kapsamına alınması, kapıya teslim zorunluluğunun kaldırılması, AB genelinde tek fiyat, sınır ötesi tekil paketler için fiyat tavanı gibi seçeneklerin kullanıcılar ve işletmeler üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi isteniyor.

- **AB 2026 bütçesi: 200 milyar € :** Komisyon, 2026 bütçesini 200 milyar € olarak [önerdi](#). Bütçe taslağı Konsey/Parlamento müzakerelerine girecek. Harcama öncelikleri (**özellikle rekabetçilik ve sınır yönetimi**) 2026 politika ajandasını doğrudan şekillendirecek. 2026 yıllık bütçesi özellikle şu alanlara ayrılacak: **Tek pazar, inovasyon ve dijitalleşme** - 22.054,4 milyon €, Birlik, dayanıklılık ve değerler - 71.726,1 milyon €, Doğal kaynaklar ve çevre - 56.971,9 milyon €, **Göç ve sınır yönetimi** - 5.010,0 milyon €, **Güvenlik ve savunma** - 2.803,5 milyon €, komşuluk ve dünya - 15.505,0 milyon €
- **AB, ABD'nin "tarife indirimi karşılığında dijital kuralları gevşetme" talebini reddetti:** [Bloomberg](#) haberine göre 25 Kasım'da AB, ABD'nin çelik ve alüminyumda %50 seviyesindeki tarifeleri düşürme karşılığında AB'nin dijital kurallarını (özellikle **DMA/DSA**) yumuşatması yönündeki talebini kabul etmedi. Komisyon Başkan Yardımcısı Teresa Ribera, AB'nin dijital kural setinin müzakereye açık olmadığını vurgulayarak bu alanın "pazarlık konusu" yapılamayacağını söyledi.
- **Fransa'dan "aldatıcı pazarlama" hamlesi: Shein/Joom/AliExpress dahil 8 platforma dava:** Fransa'nın; Shein, Joom ve AliExpress'in de aralarında olduğu bazı platformlara karşı aldatıcı pazarlama gerekçesiyle yargı yoluna gittiği [belirtiliyor](#). Ayrıca Belçika makamlarının da Temu ve Shein'e yönelik koordineli denetimlere katıldığı aktarılıyor.
- **Temu, Avrupa'da teslimat kapasitesini büyütüyor:** Temu'nun, bazı AB ülkelerinde InPost, DHL ve Localis gibi şirketlerle teslimat anlaşmaları yaptığı [bildirildi](#). Bu hamle, platformun Avrupa lojistiğini güçlendirme stratejisinin parçası olarak aktarılıyor.
- **Avrupa Dijital Hizmetler Kurulu 16. Toplantısını Yaptı :** Avrupa Dijital Hizmetler Kurulu (EBDS), 18 Kasım'da Brüksel'de gerçekleştirdiği 16. toplantısında DSA'nın fikri mülkiyet ihlalleriyle mücadeledeki rolünü ele aldı ve yıllık çalışma planını (3 tematik + 3 yatay öncelik) [kabul etti](#). Toplantıda ayrıca Komisyon ve diğer AB düzenleyicileriyle birlikte hazırlanan DSA Madde 35(2) [Sistemik Riskler Raporu](#)'nun ilk sürümü benimsendi; raporda yasa dışı içerik yayılımı, temel haklara tehditler, çocukların korunması/ruh sağlığı riskleri, yeni teknolojilerin etkileri ve pazaryerlerinde fikri mülkiyetin korunması gibi başlıklar öne çıktı.
- **Komisyon, Veri Birliği Stratejisi'ni kabul etti:** Avrupa Komisyonu, 19 Kasım'da Veri Birliği Stratejisi'ni (Data Union Strategy) [açıkladı](#). Strateji üç öncelik etrafında şekilleniyor: yapay zeka için yüksek kaliteli verilere erişimin genişletilmesi (ör. data lab'ler), veri kurallarının sadeleştirilmesi ve uluslararası veri akışlarında AB'nin veri egemenliğinin güçlendirilmesi. Paket; hassas kişisel olmayan verilerin korunması, veri sızıntılarına karşı araç seti ve AB verilerinin üçüncü ülkelerde adil muamele görüp görmediğinin değerlendirilmesine yönelik rehberler gibi önlemler içeriyor. Bu yaklaşım, AI politikaları ve küresel veri transferleri tartışmalarında AB'nin elini güçlendirmeyi hedefliyor.
- **Komisyon, DSA Madde 18 İçin Hedefli İstisare Başlattı: "Suç Şüphesi Bildirimi" Süreci Netleştirilecek:** Komisyon, 18 Kasım'da DSA Madde 18 kapsamındaki "suç şüphesi bildirimi" mekanizmasına ilişkin hedefli [istisare başlattı](#); amaç, özellikle barındırma hizmeti sağlayıcılarının (bulut/online platformlar gibi) kişilerin hayatı veya güvenliğine tehdit oluşturan bir suç şüphesi durumunda yetkili makamlara yapacağı bildirim sürecinde hangi noktaların açıklığa kavuşturulması gerektiğine ilişkin görüş toplamak. İstisare 19 Aralık 2025 tarihine kadar açık. Madde 18'in AB genelinde tutarlı uygulanması ve bildirim sürecinin "kime, ne zaman, hangi içerikle" yapılacağı konusunun netleşmesi, platformların uyum süreçlerini ve otoritelerin müdahale hızını doğrudan etkileyebilir.

- **Komisyon, Shein’e DSA Kapsamında “Bilgi Talebi” Gönderdi:** Komisyon, 26 Kasım’da Shein’e DSA kapsamında resmî bir bilgi talebi ileterek, platformun AB’de tüketiciler açısından sistemik risk doğurabileceğini [bildirdi](#). Talepte, özellikle reşit olmayanların korunması ve platformda yasa dışı ürünlerin dolaşımının önlenmesi için alınan önlemlere ilişkin ayrıntılı bilgi ve iç dokümanlar istendi.
- **Komisyon, GPSR ve Safety Business Gateway için uygulama kılavuzu yayımladı:** Komisyon, 19 Kasım’da Genel Ürün Güvenliği Tüzüğü (GPSR) uygulamasına ilişkin (hukuken bağlayıcı olmayan) bir [rehber](#) yayımladı; rehber özellikle KOBİ’ler ve mikro işletmeler için pratik açıklamalar içeriyor. Rehber; “güvenli ürün” tanımı, kapsam/dışlamalar ve online satış kanalları dahil yükümlülükleri özetlerken; C2C işlemlerin GPSR kapsamı dışında olduğunu, çevrim içi pazaryerleri dahil ekonomik operatörler için kontrol listeleri, “elektronik adres” ve tek irtibat noktası gibi uygulama ayrıntılarını da açıklıyor.
- **EP’den AB Dışı Platformlara Sert Mesaj: “Yasa Dışı ve Güvensiz Ürünlere” Karar:** Avrupa Parlamentosu, 26 Kasım’da AB dışı platformlardan gelen yasa dışı ve güvensiz ürünleri kınayan bir [karar](#) kabul ederek Komisyon’a soruşturmaları hızlandırma çağrısı yaptı. Kararda, DSA ve GPSR’nin daha güçlü uygulanması, sistemik uyumsuzluk halinde azami para cezaları ve hatta pazar erişiminin kısıtlanması gibi daha sert tedbirler gündeme getirildi. Parlamento, reşit olmayanları riske atan ihlaller için DSA Madde 52’deki ceza üst sınırının artırılmasını isteyerek mevzuat değişikliği sinyali verdi; ayrıca Komisyon’un tüketici korumasında daha güçlü soruşturma/yaptırım yetkileri kazanmasının, yaklaşan CPC (Consumer Protection Cooperation) revizyonu bağlamında gündeme gelebileceğini belirtti. Metin ayrıca AB dışı platformlardan gelen uyumsuz küçük paketler, “aşırı tüketime dayalı” iş modelleri ve gümrük ile piyasa gözetimi otoritelerinin daha fazla kaynak ihtiyacına vurgu yaptı.
- **EP yeni oyuncak güvenliği Kurallarını onayladı:** Avrupa Parlamentosu, 25 Kasım’da Oyuncak Güvenliği Tüzüğünü resmen [kabul etti](#); düzenleme, AB’de oyuncakların piyasaya arzına ilişkin çerçeveyi belirleyen 2009 tarihli kuralları güncelliyor. Tüzük; endokrin bozucular ve solunum sistemi için zararlı maddeler gibi zararlı kimyasallara yasak getirirken, üreticilere piyasaya arz öncesi kimyasal/fiziksel/mechanik/elektriksel güvenlik değerlendirmesi ve ürün üzerinde görünür Dijital Ürün Pasaportu (DPP) bulundurma yükümlülüğü getiriyor. Online pazaryerleri, satıcıların CE işareti ve DPP bağlantısını görünür şekilde göstermesine imkan vermek zorunda olacak; sektör ve üye ülkeler için 4,5 yıllık uyum süresi öngörülüyor ve tüzük, AB Resmî Gazetesi’nde yayımlanmasından 20 gün sonra yürürlüğe girecek.
- **AliExpress, “Çocuk Görünümlü” Ürün Satan Satıcıyı Yasakladı:** 26 Kasım’da basına göre AliExpress, “çocuk görünümlü” cinsel içerikli bebek/doll ürünleri sattığı iddia edilen bir satıcıyı platformdan [yasakladı](#); süreç, basının önceden uyarısının ardından hızlandı. Fransa’nın AliExpress ve Shein’e yönelik incelemeleri sürerken, AliExpress’in VLOP statüsü nedeniyle DSA kapsamındaki yükümlülükleri ve Parlamento’nun daha sert tedbir çağrısı da gündemde.
- **Greenpeace: Shein Ürünlerinde “Tehlikeli Kimyasal” Bulguları:** Greenpeace, 20 Kasım’da yayımladığı [çalışmada](#) 8 ülkede incelenen 56 Shein ürününün yaklaşık üçte birinde AB’nin REACH kapsamındaki kimyasal limitlerinin aşıldığını; bazı PFAS ve ağır metallerin ise yasal eşiklerin çok üzerinde bulunduğunu bildirdi. Raporda, Shein’in “ultra-hızlı moda” modeli, geniş tedarikçi ağı ve yüksek ürün devrinin kimyasal kontrolü zorlaştırdığı; ürünlerin doğrudan tüketiciye gönderilmesiyle uyum/denetim baskısının arttığı vurgulandı.
- **Komisyon, Dijital Ekonomide Akıllı Sözleşmelere İlişkin Çalışmaları yayımladı:** Komisyon, 18 Kasım’da yenilikçi teknolojiler ve sözleşmelerde veri kullanımına odaklanan bir dizi çalışma [yayımladı](#). Çalışmalar, AI ve akıllı sözleşmelerin yaygınlaşmasıyla birlikte insan merkezli sözleşme hukukunun, AI sistemleriyle veya AI’lar arasında yapılan işlemlere nasıl uyarlanabileceği sorusunu ele alıyor; ayrıca verinin sözleşmelerin konusu ve amacı olduğu durumlarda mevcut genel sözleşme hukukunun yarattığı belirsizliklere dikkat çekiyor. Komisyon, ApplyAI Stratejisi kapsamında KOBİ’ler için AI sözleşmelerindeki riskleri azaltmaya yönelik bir paydaş tartışma forumu kurmayı planlıyor.

- **OECD’den Sahte Ürün Uyarısı: Riskli Ürünler Yayılıyor, Küçük Paketler Kritik Kanal:** OECD, 22 Ekim tarihli [değerlendirmesinde](#) sahte ürünlerin ürün kategorilerinin tamamına yayıldığını; el koymaların %62’sinin sahte elektronik ve giyimden oluştuğunu ve otomotiv parçasından oyuncaklara kadar tehlikeli sahte ürünlerin tüketiciler için artan risk yarattığını vurguladı. OECD-EUIPO bulgularına atıfla, yasa dışı ticaretin küresel ticaretin %2,3’üne ulaştığı; el koymaların yarıdan fazlasının posta/küçük paket kanalında gerçekleştiği ve sahte ürünlerin %45’inin Çin kaynaklı olduğunun raporlandığı belirtildi.
- **AP, Çevrim İçi Ortamda Çocukların Korunmasına İlişkin INI (Initiative Report) Raporunu Kabul Etti:** Avrupa Parlamentosu, 26 Kasım’da çocukların çevrim içi ortamda korunmasına ilişkin INI raporunu [kabul etti](#); raporda bağımlılık yaratan tasarımlar gibi uygulamalara karşı daha güçlü koruma çağrısı yapıldı. Ayrıca AB genelinde asgari erişim yaşının 16 (veya ebeveyn izniyle 13) olarak belirlenmesine ve güçlü yaş doğrulama sistemlerine destek verildi. Rapor, Komisyon’dan bağımlılık yaratan uygulamaların, uyumsuz sitelerin ve çocuklara yönelik öneri sistemlerinin sınırlandırılmasını; ticari sömürünün önlenmesini ve deepfake gibi AI risklerine karşı önlem alınmasını istiyor. Bu taleplerin önemli bir kısmının, Komisyonun hazırladığı ve 2026 Q4’te açıklanması planlanan Digital Fairness Act (DFA) kapsamında gündeme gelmesi bekleniyor.
- **EPRS, Çevrim İçi Ortamda Çocukların Korunmasına İlişkin Bilgi Notu Yayımladı:** Avrupa Parlamentosu Araştırma Servisi (EPRS), 17 Kasım’da çocukların çevrim içi ortamda korunmasına ilişkin bir bilgi notu ([briefing](#)) yayımladı. Not, 25-26 Kasım Genel Kurulunda oylanan INI raporu öncesinde hazırlanarak; DSA’da reşit olmayanlara yönelik profillemeye yasağı, Komisyonun çocukların korunmasına ilişkin rehberleri ve dijital hizmetlerdeki inceleme/soruşturma faaliyetlerini özetledi. EPRS, Parlamento’nun mevcut önlemleri yetersiz bulunduğunu vurgularken; AB genelinde 16 yaş sınırı, karanlık tasarımların (dark pattern) ve çocuk fenomen (kidfluencer) uygulamalarının düzenlenmesi ile uyumsuz platformlara karşı DSA araçlarının daha etkin kullanılmasını gündeme taşıyor.
- **Komisyon, 2030 Tüketici Ajandasını kabul etti:** Avrupa Komisyonu, 19 Kasım’da önümüzdeki beş yıla yön verecek 2030 Tüketici Ajandasını [kabul etti](#). Gündem, özellikle e-ticaret ve dijital piyasalardaki değişen uygulamalara uyum sağlamak amacıyla dört öncelik belirliyor: Tek Pazar’ın tüketiciler açısından tamamlanması (Geo-blocking değerlendirmesi dahil), dijital adalet ve çevrim içi tüketici/çocukların korunması (DFA), sürdürülebilir tüketimin teşviki (onarılabilirlik, greenwashing ile mücadele) ve uygulama ile telafi mekanizmalarının güçlendirilmesi, özellikle AB dışı e-ticaret platformları bakımından. Gündem, CPC Tüzüğü’nün 2026’nın son çeyreğinde revize edilmesini öngörerek sınır ötesi ihlallerde daha güçlü yaptırım sinyali veriyor; metin 28 Kasım’daki CPAG toplantısında paydaşlarla ele alındı.
- **Hollanda - Yılbaşı Öncesi İndirimlerde “Yanıltıcı Fiyat” Uyarısı:** Hollanda Tüketici ve Piyasalar Otoritesi (ACM), 20 Kasım’da yayımladığı [çalışmada](#) 24 büyük online ve fizikî perakendecinin indirimlerini inceleyerek, %75’inde en az bir yanıltıcı fiyat göstergesi tespit edildiğini açıkladı. En yaygın sorun, üstü çizili fiyatın yanına yazılan indirim yüzdelерinin indirimi olduğundan büyük göstermesi; oysa indirimin son 30 günde en düşük fiyat üzerinden hesaplanması gerektiği vurgulandı.
- **Influencer Derneklerinden DFA’ya İtiraz: “Yeni Düzenleme Yerine Mevcut Kurallar Değerlendirilsin”:** Avrupa Influencer Marketing Alliance (EIMA) ve Influencer Marketing Trade Body (IMTB), Digital Fairness Act (DFA) istişaresine verdikleri [yanıtta](#), influencer sektörünün DFA kapsamında ayrıca düzenlenmesine itiraz etti. EIMA, influencer’ların ayrı bir sektör olarak tanınmasını, uyumlaştırılmış şeffaflık kuralları uygulanmasını ve yeni mevzuat yerine European Advertising Standards Alliance (EASA) standartlarının korunup güçlendirilmesini savundu; ayrıca platformlar arası reklam etiketlerinin uyumlaştırılması ve influencer-platform ilişkilerindeki dengesiz sözleşme koşullarına dikkat çekti. Avrupa Medya Hizmetleri Kurulu (EMSB) da influencer’lara destek vererek, DFA kapsamında yeni kurallar getirilmeden önce influencer içeriklerini zaten kapsayan AVMSD’nin değerlendirme sürecinin beklenmesi gerektiğini vurguladı. Bu yaklaşım, influencer’lara ilişkin düzenlemenin DFA yerine mevcut medya mevzuatı üzerinden şekillenebileceğine işaret ediyor.

- **Konsey, Alternatif Uyuşmazlık Çözümü (ADR) Direktifi'ni onayladı:** AB Konseyi, 17 Kasım'da tüketici-satıcı uyuşmazlıklarının mahkeme dışı çözümüne ilişkin ADR çerçevesinin güncellenmesine yönelik birinci okuma pozisyonunu [kabul etti](#). Güncelleme; ADR'yi dijital piyasalara uyumlu, sınır ötesi kullanımda daha işlevsel hale getirmeyi ve AB tüketicileri ile üçüncü ülke satıcıları arasındaki uyuşmazlıkları da kapsama almayı hedefliyor. Metnin 15 Aralık 2025 Genel Kurulunda Parlamento tarafından onaylanması bekleniyor; ardından yayımlanacak Direktif 20 gün sonra yürürlüğe girecek ve üye devletlere 26 ay uyum süresi tanınacak. Komisyon ayrıca sınır ötesi ADR süreçleri için bir BT aracı geliştirecek.
- **AB Genel Mahkemesi, Amazon'un "Çok Büyük Çevrim İçi Platform" statüsünü onadı:** [AB Genel Mahkemesi](#), 19 Kasım 2025 tarihli kararıyla Komisyonun Amazon Store'u VLOP (Very Large Online Platform) olarak sınıflandırmasını hukuka uygun bularak Amazon'un iptal davasını reddetti (Dava: T-367/23). Mahkeme; DSA yükümlülüklerinin ticari faaliyette bulunma özgürlüğü, mülkiyet, eşitlik, ifade özgürlüğü ile özel hayat/gizli bilgilerin korunması gibi haklara müdahale doğurabileceğini, ancak sistemik risklerin önlenmesi amacıyla bu müdahalelerin gerekçeli, ölçülü ve sıkı şekilde çerçevelenmiş olduğunu değerlendirdi.
- **Komisyon, DMA Kapsamında Bulut Hizmetlerine Soruşturma Başlattı:** Komisyon, 18 Kasım'da bulut bilişim alanında DMA kapsamında [üç piyasa incelemesi başlattı](#); iki incelemede Amazon Web Services (AWS) ve Microsoft Azure'ın bulut hizmetleri için "gatekeeper" olarak belirlenip belirlenmeyeceği değerlendirilecek, üçüncü inceleme ise bulut pazarında rekabeti sınırlayan/haksız uygulamalara karşı DMA'nın etkinliğini ölçmeyi hedefliyor. Komisyon, bu incelemeleri 12 ay içinde sonuçlandırmayı planlıyor; AWS ve Azure gatekeeper olarak atanırsa, şirketlerin 6 ay içinde DMA uyumu sağlaması gerekecek. Bulut hizmetleri AI gelişimi için kritik altyapı olduğundan, olası gatekeeper ataması kilitlenme (switching costs), birlikte çalışabilirlik ve veri taşınabilirliği gibi başlıklarda sektörel etkileri hızla artırabilir.
- **Komisyon, Google'a Karşı Yeni DMA İncelemesi Başlattı: "Site Reputation Abuse" Politikası Mercak Altında:** Komisyon, 12 Kasım'da Google'ın arama sonuçlarında yayıncı içeriklerini aşağıya çektiğine ilişkin olası DMA ihlali şüphesiyle resmi inceleme başlattığını [duyurdu](#); izleme çalışmalarında, ticari ortak içerikleri barındıran sitelerin sıralamasının düşürüldüğüne dair emareler bulunduğu aktarıldı. İnceleme, yayıncıların gelir modeli ve içerik ticarileştirmesini etkileyebilen "site reputation abuse policy" uygulamasına odaklanıyor. Komisyonun soruşturmayı 12 ay içinde sonuçlandırması öngörülüyor; ihlal tespiti halinde Google'a küresel cironun %10'una kadar para cezası uygulanabileceği, sistematik ihlallerde ise ek tedbirlerin gündeme gelebileceği belirtiliyor.
- **Avrupa Komisyonu, Google'ın Yapay Zeka Amaçlı İçerik Kullanımına İlişkin Rekabet Soruşturması Başlattı:** Avrupa Komisyonu, Google'ın web yayıncılarının içeriklerini ve YouTube platformuna yüklenen içerikleri yapay zeka amaçlarıyla kullanmasının AB rekabet kurallarını ihlal edip etmediğini değerlendirmek üzere resmî bir rekabet soruşturması [başlatmıştır](#). Soruşturma, Google'ın yayıncılar ve içerik üreticilerine haksız şartlar dayatıp dayatmadığını veya söz konusu içeriklere kendisine ayrıcalıklı erişim tanıyarak rakip YZ model geliştiricilerini dezavantajlı konuma getirip getirmediğini incelemektedir.
- **Komisyon, Görsel-İşitsel Medya Hizmetleri Direktifi (AVMSD) için kamu istişaresi başlattı:** Avrupa Komisyonu, 23 Kasım'da Görsel-İşitsel Medya Hizmetleri Direktifi'nin (AVMSD) değerlendirilmesine yönelik bir kanıt çağrısı (Call for Evidence) [başlattı](#). En son 2018'de güncellenen AVMSD'nin; influencer'lar gibi yeni piyasa aktörlerinin ortaya çıkması ve dijital ekosistemdeki değişimler ışığında sadeleştirilmesi ve güncellenmesi hedefleniyor. Değerlendirme; piyasa oyuncuları arasındaki dengesizlikler, izleyici korumasındaki eşitsizlikler ve medya pazarında rekabetçi dengeyi ele alacak. Komisyonun Q3 2026'da bir revizyon teklifi sunması planlanırken, istişare 21 Aralık 2025 tarihine kadar açık olacak.

- **ABAD, ePrivacy kapsamında doğrudan pazarlamaya ilişkin karar verdi:** AB Adalet Divanı (ABAD), 13 Kasım tarihli Interlingo Media (C-654/23) kararında, ücretsiz bültenlerin (newsletter) de ePrivacy Direktifi Madde 13(2) kapsamında doğrudan pazarlama sayıldığını [hükme bağladı](#). Mahkeme, parasal bir karşılık olmasa dahi ticari amacın doğrudan pazarlama niteliği için yeterli olduğunu; ayrıca Madde 13'ün, bu tür iletilerin gönderimi için GDPR Madde 6'ya ek bir hukuki dayanak gerektirmeyen, kendine yeterli bir hukuki zemin oluşturduğunu belirtti. Karar, e-postanın satışla bağlantılı olarak elde edilmesi, benzer hizmetlerin tanıtılması ve açık bir vazgeçme (opt-out) imkanının sunulması halinde Madde 13(2) ile uyum sağlanacağını netleştiriyor. Ancak bu yorum, yalnızca iletinin gönderilmesiyle sınırlı; veri toplama ve diğer işlemler bakımından GDPR yükümlülükleri geçerliliğini koruyor.
- **AB Yüksek Mahkemesi: Çevrim İçi Pazar Yerleri, Kullanıcı İlanlarındaki Kişisel Verileri Yayın Öncesi Denetlemeli:** AB Adalet Divanı, çevrim içi pazar yeri işletmecilerinin, platformlarında kullanıcılar tarafından yayımlanan ilanlardaki kişisel ve hassas verileri yayınlanmadan önce denetlemekle yükümlü olduğuna [hükmetti](#). Karara göre işletmeciler, GDPR uyarınca ilan sahibinin verilerin gerçek sahibi olup olmadığını doğrulamak, hassas veri içeren ilanları önceden tespit etmek ve gerekli hallerde açık rıza yoksa yayını reddetmek zorunda.
- **AP Komiteleri, Yapay Zeka Sorumluluk Direktifi'nin Geri Çekilmesi Konusunda Bölündü:** Avrupa Parlamentosu'nun Hukuk İşleri Komitesi (JURI), Aralık ayı başında, Komisyonun Yapay Zeka Sorumluluk Direktifi'ni geri çekmesine karşı hukuki yola başvurulup vurulmayacağını oylamaya hazırlanıyor. Komisyon, 2022'de hatalı yapay zeka sistemlerine ilişkin sorumluluk kuralları getirmeyi amaçlayan dosyayı önermiş; ancak 2025 Komisyon Çalışma Programı ile metnin geri çekileceğini teyit etmişti. Konu, Parlamento içinde görüş ayrılığı yaratmış durumda; IMCO Komitesi metnin geri çekilmesini desteklerken, JURI buna karşı çıkıyor. JURI'nin olası bir hukuki girişimi, Komisyonun düzenleyici öncelikleri ile Parlamento'nun denetim rolü arasındaki sınırları yeniden gündeme taşıyabilir.
- **ITRE Komitesi, AI Act ile Diğer Dijital Mevzuatın Etkileşimini Tartıştı:** Avrupa Parlamentosu'nun Sanayi, Araştırma ve Enerji Komitesi (ITRE), 20 Kasım'da Komite Sekreteryası tarafından hazırlanan "AI Act ile AB dijital mevzuatı arasındaki etkileşim" başlıklı [çalışmanın](#) sunumunu yaptı. Sunumda; çelişen yükümlülükler, kümülatif uyum maliyetleri ve özellikle AI Act-GDPR şeffaflık hükümleri ile AI Act-NIS2-Cyber Resilience Act arasındaki mükerrer raporlama ve güvenlik yükümlülükleri öne çıktı. Birçok milletvekili, uygulama ve kurumlar arası koordinasyon eksikliğinin temel sorun olduğunu vurgulayarak AI Office, veri koruma otoriteleri (DPA'lar) ve NIS2 makamları arasında daha güçlü eşgüdüm çağrısı yaptı. Çalışma, EDPB ve Komisyonun mevzuatlar arası etkileşime ilişkin hazırlayacağı rehberlerin arifesinde yayımlanmış olup, sadeleştirme tartışmalarında temel hakların zayıflatılmaması uyarısını da gündeme taşıdı.
- **Komisyon, AI ile Üretilen İçeriğin İşaretlenmesi ve Etiketlenmesi için Uygulama Kodu Çalışmasını Başlattı:** Avrupa Komisyonu, 5 Kasım'da AI Act kapsamında AI tarafından üretilen içeriklerin işaretlenmesi ve etiketlenmesine ilişkin bir uygulama kodu hazırlanmasına yönelik [çalışmaları](#) başlattı. AI Act; özellikle üretken (generative) ve etkileşimli AI sistemleri için şeffaflık yükümlülükleri getirerek yanlış bilgilendirme, dolandırıcılık ve kimliğe bürünme risklerini azaltmayı amaçlıyor. Avrupa AI Ofisi tarafından atanan bağımsız uzmanların katıldığı açılış genel toplantısı, yaklaşık 7 ay sürecektir sürecin ilk adımı oldu; paydaşlar, kamu istişaresinden gelen girdiler doğrultusunda kodun taslağının hazırlanmasına katkı sunacak.
- **Meta, DMA Kapsamında AB'de Kişiselleştirilmiş Reklamlar İçin Kullanıcıya Seçim Hakkı Tanımayı Taahhüt Etti:** Avrupa Komisyonu, Meta'nın Dijital Piyasalar Yasası (DMA) uyarınca AB'deki Facebook ve Instagram kullanıcılarına daha az kişiselleştirilmiş reklam içeren bir alternatif sunma [taahhüdünü kabul etti](#). Buna göre Meta, kullanıcılara tüm verilerini paylaşarak tam kişiselleştirilmiş reklamları görme ile daha sınırlı veri paylaşımı karşılığında daha az kişiselleştirilmiş reklamlarla hizmet alma arasında etkin bir seçim imkânı tanıyacak.

- **Döngüsel Ekonomi Yasası için hedefli paydaş istişaresi başlatıldı :** 6 Kasım'da, Döngüsel Ekonomi Yasası'nın bazı unsurlarına ilişkin etki değerlendirmesini desteklemek amacıyla hedefli bir paydaş istişaresi başlatıldı. Avrupa Komisyonu'nun DG ENV ve DG GROW birimleri tarafından görevlendirilen ve Ricardo danışmanlık şirketince yürütülen çalışma, atık yönetimine ilişkin 14 başlığı kapsıyor. E-ticaret açısından özellikle yan ürünler ve "End-of-Waste" kriterleri, Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu (EPR) kapsamı ve bölgeler arası döngüsellik merkezleri öne çıkıyor.
- **PPWR'de Değişiklik Tartışması: Bazı Üye Devletler Revizyona Açık:** 26 Kasım'da basına yansıyan bilgilere göre, Ambalaj ve Ambalaj Atıkları Tüzüğü (PPWR) bazı üye devletler tarafından yeniden ele alınmak isteniyor. 2024'te kabul edilen PPWR; AB pazarına sunulan ambalajlara ilişkin yükümlülükleri ve sonrasında oluşan atıkların yönetimine dair ortak usul ve hedefleri belirliyor. İddialara göre Fransa bazı raporlama yükümlülüklerinin kaldırılmasına, Avusturya ise bazı hükümlerin ertelenmesine sıcak bakıyor. Sanayi paydaşları uygulama aşamasında "pragmatik ayarlamalar" ve netleştirmeler talep ederken, bazı sivil toplum kuruluşları Komisyon'a gönderdikleri [mektupla](#) PPWR'nin yeniden açılmaması çağrısında bulundu.
- **EPRS, Tekstil ve Gıda Atıklarına İlişkin Atık Çerçeve Direktifi Güncellemesini değerlendirdi:** Avrupa Parlamentosu Araştırma Servisi (EPRS), 4 Kasım'da 16 Ekim'de yürürlüğe giren güncellenmiş Atık Çerçeve Direktifine ilişkin bir [bilgi notu](#) yayımladı. Notta, 31 Aralık 2030'a kadar üye devletlerin uyması gereken atık azaltım hedefleri ve özellikle gıda atığı ile tekstil alanındaki temel tedbirler özetleniyor. Gıda atığı için 2030 hedefleri: işleme/üretimde %10, perakende ve hanelerde kişi başı %30 azalış (2020 baz yılı). Komisyon, ölçüm için ortak metodoloji ve asgari gereklilikleri belirleyen yetki devri düzenlemeleri çıkarabilecek. Tekstil tarafında, üreticiler Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu (EPR) kapsamında toplama, ayırma ve geri dönüşüm maliyetlerini üstlenecek. Direktif, Ecodesign Tüzüğü (ESPR) ve tekstiller için getirilen Dijital Ürün Pasaportu (DPP) ile birlikte döngüsel ekonomi hedeflerini güçlendiriyor. Üye devletlerin Direktifi 20 ay içinde iç hukuka aktarması gerekiyor.
- **CSRD ve CS3D'de sadeleştirme:** Avrupa Parlamentosu Genel Kurulu, 13 Kasım'da Omnibus I kapsamında sürdürülebilirlik raporlaması (CSRD) ve özen yükümlülüğü (CS3D) kurallarının sadeleştirilmesine ilişkin Parlamento müzakere yetkisini kabul etti. EP pozisyonu; CSRD için raporlama eşiğini 1.750 çalışan ve 450 milyon € ciro olarak belirlerken, CS3D'de 5.000 çalışanın ve 1,5 milyar € cironun altındaki şirketleri muaf tutuyor ve geçiş planı zorunluluğunu kaldırıyor.
- **EP, EUDR'ye ilişkin Parlamento pozisyonunu kabul etti:** Avrupa Parlamentosu, 26 Kasım'da AB Ormansızlaşma Tüzüğü'nün (EUDR) revizyonuna ilişkin Parlamento pozisyonunu [onayladı](#). Komisyonun düzenlemenin bir yıl ertelenmesini öngören teklifine paralel kabul edilen metin, kuralların büyük işletmeler için 2026 sonu, mikro ve küçük işletmeler için 2027 ortasında zorunlu hale gelmesini öngörüyor. Metin, Nisan 2026'dan önce bir gözden geçirme hükmü, düşük riskli ülkelerdeki küçük ve aşağı akım operatörler için sadeleştirmeler içeriyor. Basılı ürünlerin kapsam dışı bırakılması gibi başlıklar 4 Aralık'ta başlaması planlanan triloglarda ele alınacak.
- **Komisyon, e-ticaret için "green by design" tavsiyesi ihtiyacını değerlendirecek:** Avrupa Komisyonu, 19 Kasım'da kabul ettiği 2030 Tüketici Gündemi ile e-ticarete "green by design" (tasarımdan itibaren yeşil) özelliklere yönelik bir Tavsiye Kararı hazırlanmasına ihtiyaç olup olmadığını değerlendireceğini açıkladı. Olası tavsiyenin; sürdürülebilirlik filtreleri, daha çevreci teslimat seçenekleri ve sürdürülebilir iade yönetimi politikalarını kapsamaması öngörülüyor. Tavsiyede gönüllü çevresel taahhütler ve etkileşimli eko-etiketler gibi dijital araçlar (potansiyel olarak Dijital Ürün Pasaportu - DPP ile entegre) yer alabilir. Çalışma, AB'nin güvenli ve [sürdürülebilir e-ticaret araç seti](#) üzerine inşa edilecek; Komisyonun atacağı somut adımlar ise henüz netleşmedi.

- **Komisyon, 2024 e-Gümrük Yıllık İlerleme Raporu'nu yayımladı:** Avrupa Komisyonu, 18 Kasım'da 2024 e-Gümrük (e-Customs) Yıllık İlerleme [Raporu'nu](#) yayımladı. Rapor, AB Gümrük Birliği'nin dijitalleştirilmesini hedefleyen Elektronik Gümrük Projesi kapsamında, kâğıt tabanlı işlemlerin AB genelinde elektronik sistemlerle değiştirilmesine yönelik ilerlemeyi ortaya koyuyor. Çok Yıllı Stratejik Plan, AB çapındaki e-gümrük sistemlerindeki gelişmeleri izlerken; 2024 raporu, üye devlet raporlarına dayanan ve e-Gümrük Kararı uyarınca her yıl yayımlanan 17'nci değerlendirme niteliğinde. Bu çalışmalar, dış sınır güvenliği ile ticaretin kolaylaştırılmasını birlikte güçlendirmeyi amaçlıyor.
- **Ödeme Hizmetleri Paketi'nde siyasi uzlaş: PSR ve PSD3'te anlaşma sağlandı:** Avrupa Parlamentosu ile Konsey, 26 Kasım'da Ödeme Hizmetleri Paketi kapsamında PSR ve PSD3 üzerinde siyasi [anlaşmaya](#) vardı. Basın açıklamalarına göre, kart ücretlerinde şeffaflık artırılarak işyerlerine sunulan kartlı ödeme hizmetlerinin ücretlerinin açıkça gösterilmesi sağlanacak; kimliğe bürünme dolandırıcılığı halinde ise, müşteri polise başvurup PSP'sini bilgilendirdiğinde tam iade yükümlülüğü uygulanacak. EP açıklamasında ayrıca, finansal hizmet reklamverenleri için VLOP/VLOSE'lere hukuki yetki kanıtı sunma zorunluluğu ve dolandırıcılık içeriğini kaldırmayan platformların iade yapan PSP'lere karşı sorumluluğu gibi yeni yükümlülükler yer alıyor.
- **MIT'lerde Koşulsuz İade Hakkına İtiraz:** 12 Kasım'da aralarında Ecommerce Europe'un da bulunduğu 17 sektör kuruluşu, Ödeme Hizmetleri Tüzüğü (PSR) kapsamında önerilen satıcı tarafından başlatılan işlemler (MIT - Merchant Initiated Transaction) için koşulsuz iade hakkına karşı ortak bir [bildiri yayımladı](#). Bildiride, Avrupa Parlamentosu'nun yaklaşımının korunması istenerek, koşulsuz iade hakkının yalnızca SEPA Doğrudan Borçlandırma (SDD) işlemleriyle sınırlı tutulması ve MIT'lerin kapsam dışı bırakılması çağrısı yapıldı. Sektör, SDD'lerin sipariş sonrası güvence niteliği taşıdığını; MIT'lerin ise PSD2 kapsamında zaten güçlü korumalara sahip olduğunu vurguluyor. MIT'lerin de koşulsuz iade kapsamına alınmasının kötüye kullanım ve sistematik dolandırıcılık riskini artırabileceği ve bu durumun satıcılar için ciddi mali kayıplara yol açabileceği uyarısı yapılıyor.
- **Dijital Euro'da kritik aşama: Konsey ve Parlamento cephelerinde yoğun müzakere:** 10 Kasım'da Konsey bünyesindeki Finansal Hizmetler Çalışma Grubu, Dijital Euroya ilişkin ücretlendirme modelini ele aldı. Danimarka Dönem Başkanlığı, 5 yıllık geçiş süresi için Merchant Service Charge (MSC) ve PSP'ler arası ücret tavanlarının, Avro Bölgesi'ndeki mevcut karşılaştırılabilir ödeme araçlarının ortalamasına dayandırılmasını; piyasa farklılıkları için ulusal istisnalara izin verilmesini önerdi. [Notta](#) ayrıca ücret hesaplama metodolojisi, değerlendirme mekanizması, offline dijital euro için ayrı bir model ve ücretsiz sunulması zorunlu hizmetler yer aldı.

Parlamento cephesinde, raportör MEP Fernando Navarrete (EPP, İspanya) 3 Kasım'da Dijital Euro Tüzüğü [taslak raporunu](#) yayımladı ve 5 Kasım'da ECON Komitesinde sundu. Raporda offline (hesap dışı, token tabanlı) dijital euroya öncelik verilmesi; online (hesap tabanlı) versiyonun ise, ECB hazır olduğunda pan-Avrupa egemen bir perakende ödeme çözümü yoksa devreye alınması önerildi. Taslak ayrıca kabul yükümlülüğünde istisnalar, elde tutma limitleri ve ücret modelinde önemli değişiklikler ile 10 yıllık gözden geçirme hükmü içeriyor. MEP'ler 12 Aralık'a kadar değişiklik önerilerini sunacak; ECON oylaması 5 Mayıs, Genel Kurul oylaması 18-21 Mayıs olarak planlandı.

Fransa'nın yayımladığı bir, [non-paper](#) (bağlayıcı olmayan belge) özellikle e-ticaret açısından tartışma yarattı: MSC'nin satıcının büyüklüğü ve sektöre göre farklılaştırılması, e-ticarete dolandırıcılık gerekçesiyle +%1/%2 ek pay, IFR metodolojisinin dijital euroya aynen uygulanması ve 3-5 yıllık daha kısa bir gözden geçirme süresi önerildi. Bu başlıklar, Konsey'de uzlaşmayı ve Parlamento'daki değişiklikleri belirleyecek kritik pazarlık alanları olarak öne çıkıyor.

- **ABD’de Mahkeme, Live Nation–Ticketmaster’a Karşı Açılan Toplu Davanın Devamına Hükmetti**

Reuters’a göre, Kaliforniya’daki bir federal yargıç, Live Nation Entertainment ve iştiraki Ticketmaster’ın, konser biletlerinde yıllardır aşırı ücret uyguladıkları iddiasıyla açılan ülke çapındaki toplu davada kendilerini savunmaları gerektiğine karar verdi. Mahkeme, davacıların toplu dava şartlarını karşıladığını belirterek, 2010’dan bu yana satılan 400 milyondan fazla bileti ve yaklaşık 15 yıllık olası zararları kapsayacak şekilde davanın genişletilmesine izin verdi. Tüketiciler, Live Nation’ın biletleme pazarındaki hakim konumunu kötüye kullanarak yapay olarak yüksek ücretler dayattığını öne sürerken, şirket iddiaları reddediyor.

- **ABD’de Üç Eyalet Daha 2026’da Kapsamlı Veri Gizliliği Kurallarını Yürürlüğe Koyuyor**

ABD Kongresi federal düzeyde kapsamlı bir gizlilik yasası çıkaramazken, Kentucky, Indiana ve Rhode Island, 2026 itibarıyla kendi tüketici veri gizliliği yasalarını yürürlüğe **koyacak**. Böylece kapsamlı gizlilik düzenlemesine sahip eyalet sayısı 19’a yükselmiş olacak. Kentucky ve Indiana yasaları, yıllık 100 bin kişi verisi işleyen veya kişisel veri satışından önemli gelir elde eden şirketleri kapsarken; Rhode Island daha düşük eşikler öngörüyor. Bu eyalet yasalarında özel dava hakkı bulunmuyor, uygulama eyalet kurumları ve başsavcılıklar aracılığıyla yürütülüyor. Gelişme, eyaletler arası faaliyet gösteren şirketler için uyum yükünü artırırken, dağınık eyalet düzenlemeleri federal bir gizlilik çerçevesine duyulan ihtiyacı daha da güçlendiriyor.

- **New York, Yapay Zekâ Kullanımına İlişkin İki Yeni Düzenlemeyi Kabul Etti**

New York Eyaleti, reklamlarda yapay zekâ ile oluşturulmuş “sentetik” oyuncuların kullanımını açıkça ifşa etmeyi zorunlu kılan ve bir kişinin ölümünden sonra dijital olarak yeniden oluşturulan görüntüsünün ticari amaçla kullanımını izne bağlayan iki ayrı yasayı **kabul etti**. Buna göre, reklamverenler yapay zekâ üretimi bir performans kullanıldığında bunu belirgin şekilde belirtmekle yükümlü olacak; vefat eden kişilerin dijital suretlerinin ticari kullanımında ise mirasçıların veya vasilerin onayı gerekecek.

- **Beyaz Saray’dan Yapay Zekâda Yetkiyi Federal Düzeye Toplama Sinyali**

ABD Başkanı Donald Trump, “Yapay Zekâ için Ulusal Politika Çerçevesinin Sağlanması” başlıklı başkanlık kararnamesiyle, eyalet bazlı yapay zekâ düzenlemelerine karşı federal düzeyde tek bir yaklaşım oluşturulmasını hedeflediğini **açıkladı**. Kararname, yapay zekâ liderliğini ulusal güvenlik ve ekonomik öncelik olarak tanımlarken, eyalet düzenlemelerinin yeniliği yavaşlattığı, uyum yükü yarattığı ve eyaletler arası ticareti etkilediği savunuluyor. Bu kapsamda, 30 gün içinde Adalet Bakanlığı bünyesinde bir “AI Litigation Task Force” kurulması ve 90 gün içinde Ticaret Bakanlığı’nın “aşırı yük getirici” eyalet yapay zekâ yasalarını tespit eden bir değerlendirme yayımlaması öngörülüyor. Kararname ayrıca FCC’ye, eyalet yasalarıyla çelişen düzenlemeleri bertaraf edebilecek federal raporlama ve ifşa standartlarını değerlendirme çağrısı yapıyor. Adım, bankalar, ödeme kuruluşları ve fintech’ler için eyaletler arası parçalı kurallar yerine tek bir federal yapay zekâ rejimine geçiş sinyali olarak değerlendiriliyor.

- **İsviçre, Apple’ın Mobil Ödeme Uygulamalarına İlişkin Ön Rekabet İncelemesi Başlattı**

İsviçre Rekabet Komisyonu (COMCO), Apple’ın mobil ödemeler pazarında rekabeti kısıtlayıp kısıtlamadığını değerlendirmek üzere **ön inceleme başlattı**. İnceleme, özellikle iOS cihazlarda temassız ödemelerde rakip ödeme hizmetlerinin Apple Pay ile etkin biçimde rekabet edip edemediğine ve Apple’ın NFC ile Secure Element üzerindeki kontrolünün pazara erişimi sınırlandırmaya odaklanıyor. Apple’ın 2024 sonlarında üçüncü taraf geliştiricilere belirli erişimler sağlamasına rağmen, erişim koşullarının İsviçre rekabet kurallarıyla uyumlu olup olmadığı ve AEA’daki uygulamalardan farklılaşın farklılaşmadığı mercek altında. COMCO toplanan veriler ışığında tam soruşturma açılıp açılmayacağına karar verecek.

- **Trump’tan Warner Bros. Satışına CNN Şartı**

Bloomberg haberine göre; ABD Başkanı Donald Trump, Warner Bros. Discovery’nin olası satışına, CNN’in satışa dahil edilmemesi veya ayrı bir alıcıya devredilmemesi halinde [karşı çıkacağını açıkladı](#). Bloomberg’e göre Trump, Beyaz Saray’daki bir toplantıda yaptığı açıklamada, CNN’in mevcut yönetimini sert biçimde eleştirerek, kanalın ya satış paketinin parçası olması ya da mutlaka el değiştirmesi gerektiğini savundu. Bu açıklamalar, Netflix’in Warner Bros. stüdyosu ve HBO Max’i kapsayan, CNN’in ise ayrıldığı bir teklif üzerinde çalıştığı iddialarının gündemde olduğu bir dönemde geldi ve sürece siyasi belirsizlik ekledi. Trump, henüz rakip teklifler arasında açıkça taraf olmazken, düzenleyici inceleme sürecinde görüş bildirebileceği sinyali verdi.

- **Paramount Skydance’ten Warner Bros. Discovery İçin 108,4 Milyar Dolarlık Çekişmeli Teklif**

[Reuters’a göre](#) Paramount Skydance, Warner Bros. Discovery için yaklaşık 108,4 milyar dolar değerinde düşmanca bir satın alma teklifi sunarak, günler önce “kazanan teklif sahibi” ilan edilen Netflix’e karşı süreci yeniden alevlendirdi. Paramount’un hisse başına 30 dolar nakit teklifinin, Netflix’in 72 milyar dolarlık nakit-hisse karması teklifine kıyasla hissedarlara yaklaşık 18 milyar dolar daha fazla değer sunduğu belirtildi. Paramount, birleşmenin rekabeti güçlendireceğini ve yaratıcılar ile izleyiciler açısından daha dengeli bir pazar yaratacağını savunurken; Netflix teklifinin yüksek ayrılma bedeli (5,8 milyar dolar) ve yoğun rekabet hukuku incelemesi riski taşıdığı vurgulanıyor. ABD Başkanı Donald Trump’ın ve bazı yasa koyucuların Netflix planına eleştirel yaklaşması, süreci siyasi ve düzenleyici açıdan belirsiz hale getiriyor. Analistler, her iki senaryonun da ciddi antitröst ve siyasi tartışmalara yol açacağını, Warner Bros. satış sürecinin uzun ve çekişmeli geçeceğini öngörüyor.

- **G7 Bakanları, KOBİ’lerde Yapay Zekâ Kullanımını Hızlandırmaya Yönelik Politika Yol Haritası Açıkladı**

G7 ülkelerinin sanayi ve teknoloji bakanları, Montreal’de yaptıkları toplantıda KOBİ’lerin yapay zekâ (YZ) kullanımını artırmaya yönelik “[SME AI Adoption Blueprint](#)” adlı kapsamlı bir politika çerçevesi üzerinde uzlaştı. Yol haritası, büyük şirketlerle KOBİ’ler arasındaki YZ benimseme farkının kapatılmasını hedefliyor ve dijital altyapı, finansman, yetkinlik ve düzenleyici netlik başlıklarına odaklanıyor. Bakanlar; yüksek hızlı internet, YZ hesaplama gücü, bulut hizmetleri ve kaliteli veri setlerine erişimin KOBİ’ler için yetersiz kaldığını vurgulayarak, kamu-özel yatırımların artırılması, açık kaynak/açık ağırlıklı YZ modellerinin teşviki, sektöre özgü veri paylaşımı ve KOBİ dostu eğitim–beceri programlarının yaygınlaştırılmasını önerdi. Ayrıca, KOBİ’lerin YZ’yi iş modellerine entegre edebilmesi için liderlik düzeyinde dijital okuryazarlık, ekosistem işbirlikleri, finansman mekanizmaları ve uyum maliyetlerini azaltan düzenleyici araçlar geliştirilmesi çağrısında bulunuldu. Blueprint, YZ verimlilik artışının yaygın ve kapsayıcı benimsemeye bağlı olduğu mesajını güçlü biçimde ortaya koyuyor.

- **Bulut Sağlayıcıları, Broadcom–VMware Satın Alımına AB Onayını Mahkemeye Taşdı**

[Reuters’te yer alan habere](#) göre Avrupa bulut sektörü birliği CISPE, Broadcom’un VMware’i 69 milyar dolara satın almasına verilen AB Komisyonu onayına karşı AB Genel Mahkemesi nezdinde dava açtı. CISPE, Komisyonun özellikle sunucu sanallaştırma yazılımları pazarında rekabet etkilerini yeterince incelemediğini, hukuki ve analitik hatalar yaptığını savundu. Broadcom iddiaları reddederken, Komisyon kararını savunacağını açıkladı. Dava, AB’de birleşme denetiminin dijital altyapı ve yazılım pazarlarındaki etkileri açısından önemli bir emsal niteliği taşıyor.

- **AB Mahkemesi, Intel’e Yönelik Rekabet İhlalini Onadı Fakat Para Cezasını Düşürdü**

Reuters’a göre AB Genel Mahkemesi, Intel’in rekabet kurallarını ihlal ettiğini teyit ederken, 2023’te verilen 376 milyon avroluk para cezasını yaklaşık 140 milyon avro indirerek 237 milyon avroya düşürdü. Dava, Intel’in 2002–2006 döneminde HP, Acer ve Lenovo gibi üreticilere yaptığı ödemelerle rakip ürünlerin piyasaya girişini geciktirmeye veya engellemeye çalıştığı iddialarına dayanıyor. Mahkeme, ihlalin varlığını kabul etmekle birlikte, ihlalin süresi ve etkilenen bilgisayar sayısı dikkate alındığında ilk cezanın orantısız olduğuna hükmetti. Karar, taraflara yalnızca hukuki konularda AB Adalet Divanı’na temyiz yolu bırakıyor.

- **Tahmin Piyasaları, ABD’de Federal–Eyalet Yetki Çatışmasının Yeni Odağı Haline Geldi**

Gerçek parayla çalışan tahmin piyasaları (prediction markets), federal düzenleyici CFTC ile eyalet otoriteleri arasında ciddi bir [yetki çatışmasına yol açıyor](#). CFTC, bu piyasaları emtia türevleri/swap kapsamında görürken; birçok eyalet, platformları lisanssız kumar faaliyeti olarak nitelendirerek kapatmaya çalışıyor. Son dönemde [Connecticut](#), Massachusetts, New York, New Jersey, Nevada, Maryland, Arizona ve Illinois gibi eyaletler Kalshi ve benzeri platformlara karşı adım attı. Mahkemeler ise çelişkili kararlar veriyor: Connecticut’ta Kalshi lehine geçici durdurma kararı çıkarken, Nevada’da federal öncelik (preemption) iddiası reddedildi. Tartışmanın merkezinde, bu sözleşmelerin spor bahsi mi yoksa CFTC yetkisindeki finansal sözleşmeler mi olduğu sorusu yer alıyor. Hızla büyüyen sektörün 2025’te küresel işlem hacminin 28 milyar doları aşması ve Kalshi’nin 11 milyar dolarlık değerlemesi, düzenleyici baskıyı daha da artırıyor.

- **AB Parlamentosu Raporu: Yapay Zekâ Eğitimi İçin Zorunlu Telif Lisansı Önerisi**

Avrupa Parlamentosu için hazırlanan “The Economics of Copyright & AI” başlıklı [rapor](#), yapay zekâ eğitimi amacıyla telifli eserler için zorunlu (statutory) lisanslama modelini, yenilik ile hak sahiplerine adil bedel ödenmesi arasında en dengeli ve “toplumsal refahı artırıcı” çözüm olarak önerdi. Rapora göre, gönüllü lisanslama (opt-in) modelleri yüksek işlem maliyetleri ve parçalı kapsama nedeniyle yetersiz kalırken; ücretsiz istisnalar veya opt-out rejimleri, hem veri erişimini daraltıyor hem de gelecekteki üretim teşviklerini zayıflatıyor. Çalışma, düzenleyici otorite tarafından belirlenen makul bir telif bedeliyle zorunlu lisansın, hem AI geliştiricilere hukuki öngörülebilirlik sağlayacağını hem de yaratıcılar için sürdürülebilir gelir üreteceğini savunuyor. Rapora göre bu model, alternatiflere kıyasla yıllık yaklaşık 14 milyar dolar daha fazla refah artışı sağlama potansiyeline sahip. Ancak öneri, eserlerinin AI eğitiminde kullanılmasına hiç izin verilmemesini isteyen yaratıcılar açısından tartışmalı olmaya devam ediyor.

- **Birleşik Krallık, Kripto Şirketlerini Tam Finansal Denetime Almaya Hazırlanıyor**

Birleşik Krallık Hazine Bakanlığı, 2027’den itibaren kripto varlık şirketlerini ülkenin finansal düzenleyici rejimine tam olarak dâhil edecek bir [yasa taslağı hazırlıyor](#). Düzenleme hayata geçerse kripto firmaları, Finansal Davranış Otoritesi (FCA) denetiminde tüketici koruması, şeffaflık ve piyasa davranışı kurallarına, geleneksel finans kuruluşlarıyla aynı şekilde tabi olacak. Şimdiye kadar kripto şirketleri Birleşik Krallık’ta ağırlıklı olarak kara para ile mücadele (AML) kurallarıyla sınırlı bir denetime tabiydi. Hazine Bakanı Rachel Reeves, kriptonun düzenleyici çerçeveye alınmasını, Birleşik Krallık’ın dijital çağda küresel bir finans merkezi olma hedefi açısından kritik bir adım olarak nitelendirdi. Plan, Birleşik Krallık’ı AB’nin 2024’ten beri yürürlükte olan kripto rejiminden uzaklaştırırken, ABD yaklaşımına daha fazla yaklaştırıyor.

Düzenleme, artan kripto kaynaklı dolandırıcılık vakaları ve siyasi bağışlarda kripto kullanımına ilişkin tartışmaların yoğunlaştığı bir dönemde gündeme geldi. FCA’nın 2026 sonuna kadar kripto ihraç, alım-satım, piyasa suistimali ve saklama alanlarında kendi ayrıntılı kurallarını; İngiltere Merkez Bankası’nın ise ödemelerde kullanılan kripto varlıklara ilişkin çerçevesini tamamlaması bekleniyor.

- **ABD Mahkemesi, Google’ın Apple Anlaşmaları ve Yapay Zekâ Genişlemesine Sınırlamalar Getirdi**

CNBC’ye göre ABD’li bir federal yargıç, Google’ın arama pazarındaki hâkim durumunu hukuka aykırı biçimde sürdürdüğüne hükmedilen antitröst davasında uygulanacak yaptırımların kapsamını [netleştirdi](#). Yargıç Amit Mehta, Google’ın Apple ile yaptığı varsayılan arama motoru anlaşmaları gibi sözleşmeleri, en fazla bir yıl içinde sona erecek şekilde yapabileceğine karar verdi. Bu sınırlamalar, üretken yapay zekâ (GenAI) ve büyük dil modelleri içeren ürünleri de kapsıyor. Karara göre Google, rekabeti güçlendirmek amacıyla belirli arama verilerini rakiplerle paylaşmak zorunda olacak; ancak sıralama algoritmaları kapsam dışında bırakıldı. Uyum süreci, yazılım, yapay zekâ ve veri etiği alanlarında uzmanlardan oluşan bağımsız bir teknik komite tarafından denetlenecek. Google, karara temyiz yoluna gitmeyi planladığını açıkladı.

- **AB, WhatsApp’ta Yapay Zekâ Rekabetini Kısıtladığı İddiasıyla Meta Hakkında Soruşturma Başlattı**

Avrupa Komisyonu, Meta’nın WhatsApp Business hizmetlerinde yapay zekâ temelli rakipleri haksız biçimde dışlayıp dışlamadığını incelemek üzere resmî bir antitröst soruşturması [başlattı](#). İnceleme, Meta’nın yeni kullanım politikasıyla AI tabanlı üçüncü taraf hizmetlerin WhatsApp’a entegrasyonunu kısıtlarken, kendi yapay zekâ araçlarına serbestlik tanıyıp tanımadığına odaklanıyor. Komisyon, WhatsApp gibi kritik bir platforma erişimin sınırlandırılmasının yenilikçi AI şirketleri için ciddi rekabet dezavantajı yaratabileceği uyarısında bulundu. Meta ise iddiaları reddederek politikanın altyapı ve teknik gerekçelere dayandığını savundu.

- **Çok Sayıda Apple Çalışanı OpenAI ve Meta’ya Geçti**

[Wall Street Journal](#)’a göre, Apple’daki son yönetici ayrılıklarına paralel olarak, mühendis ve tasarımcılar dâhil onlarca çalışan son aylarda OpenAI ve Meta’ya transfer oldu. Ayrılan isimler arasında ses teknolojileri, saat tasarımı ve robotik gibi alanlarda uzman personel bulunuyor. Bu hareketlilik, Apple’ın yapay zekâ odaklı dönüşüm sürecine girdiği ve rakiplerinin iPhone ekosistemine meydan okuduğu bir döneme denk geliyor. Haberde, CEO Tim Cook’un görevine devam ettiği, ancak üst yönetimde planlı bir liderlik geçişine hazırlıkların hızlandığı da belirtiliyor.

- **Getty Images: Shutterstock Birleşmesi Engellenirse İngiltere’de Faaliyetler Daralabilir**

Getty Images CEO’su Craig Peters, İngiltere Rekabet ve Piyasalar Kurumu’nun (CMA) Shutterstock satın alımını engellemesi hâlinde, şirketin Birleşik Krallık’taki yatırımlarını azaltabileceği veya bazı faaliyetlerden çıkabileceği [uyarısında bulundu](#). Financial Times’a göre Peters, CMA’nın yapay zekânın görsel içerik piyasasında yarattığı hızlı dönüşümü yeterince dikkate almadığını savunuyor. Yaklaşık 3,7 milyar dolarlık birleşme CMA tarafından Faz 2 incelemeye alınırken, Peters sürecin 50 milyon doları aşan maliyetler yarattığını ve bu yükün İngiltere’de yatırım iştahını zayıflattığını belirtti. CMA ise birleşmenin stok fotoğraf ve video lisanslama pazarında rekabeti azaltabileceği, fiyatları artırabileceği ve hizmet kalitesini düşürebileceği endişesiyle daha derin inceleme yaptığını vurguluyor. Getty ise birleşmenin, AI destekli yeni rakiplere karşı ölçek kazanmak için gerekli olduğunu savunuyor.

- **New York, Kişiselleştirilmiş Fiyatlandırmayı Düzenleyen İlk Eyalet Oldu**

New York, perakendecilerin kişisel veriler kullanarak algoritmik fiyat belirlemesini (surveillance pricing) açık biçimde ifşa etmelerini zorunlu kılan ilk eyalet oldu. [Yasaya](#) göre, bu tür araçları kullanan perakendeciler fiyatın yanında “BU FİYAT, KİŞİSEL VERİLERİNİZİ KULLANAN BİR ALGORİTMA TARAFINDAN BELİRLENMİŞTİR” ibaresini göstermek zorunda. Düzenleme, perakende sektörünün itirazlarına rağmen federal mahkeme tarafından onaylanarak yürürlüğe girdi. Kararın, diğer eyaletlerde benzer yasaların hızla gündeme gelmesini tetiklemesi bekleniyor. Yetkililer, AI destekli kişiselleştirilmiş fiyatlandırmanın şeffaflık ve ayrımcılık riskleri doğurduğunu vurgularken; sektör temsilcileri ifsa yükümlülüğünün tüketici güvenliğini zedeleyebileceği uyarısında bulunuyor.

- **Almanya'dan Bankalara Uyarı: Yapay Zekâ Şirketleri Arasındaki Belirsiz Bağlar Risk Yaratıyor**

Almanya'nın finansal düzenleyicisi BaFin, bankaları yapay zekâ ekosistemindeki şeffaf olmayan dikey ve yatay ilişkilerin doğurduğu risklere karşı [uyardı](#). BaFin Bankacılık Denetimi Başkanı Nikolas Speer, AI model geliştiricileri, bulut sağlayıcıları, çip üreticileri ve veri merkezleri arasında artan yoğunlaşma ve karşılıklı bağımlılığın, orta vadede yoğunlaşma (concentration) riski yarattığını belirtti. Bu durumun, bankaların halihazırda bulut hizmetlerinde karşılaştığı zorluklara benzer hatta daha ağır sorunlar doğurabileceği vurgulandı.

- **Rusya, Snapchat ve FaceTime'ı Engelledi**

Rusya, Snapchat ve Apple'ın FaceTime hizmetlerine [erişimi engelledi](#). Yetkililer, söz konusu uygulamaların terör faaliyetleri, suç örgütlenmesi ve dolandırıcılık amacıyla kullanıldığını ileri sürdü. Bu adım, 2022'den bu yana Facebook, Instagram ve X gibi platformların yasaklanması; YouTube'un yavaşlatılması ve Roblox'un engellenmesi gibi önlemlerin devamı niteliğinde Moskova, kullanıcıları devlet kontrolündeki yerli çözümlere yönlendirmeyi hedeflerken, VK tarafından geliştirilen "Max" süper uygulamasını öne çıkarıyor. Hükümet ayrıca WhatsApp'ın tamamen yasaklanabileceği [uyarısında](#) bulunurken, VPN kullanımını sınırlamaya yönelik adımlar atıyor.

- **Mahkeme, Telif Davasında OpenAI'ye Milyonlarca ChatGPT Kaydını Teslim Etme Talimatı Verdi**

ABD'de bir federal yargıç, New York Times ve diğer medya kuruluşlarının açtığı telif hakkı davası kapsamında OpenAI'nin yaklaşık 20 milyon anonimleştirilmiş ChatGPT sohbet kaydını mahkemeye sunmasına [karar verdi](#). Mahkeme, kayıtların kişisel verilerden arındırılması şartıyla gizlilik riskinin makul şekilde azaltılabileceğini belirtti. Yayıncılar, bu verilerin ChatGPT'nin telifli haber içeriklerini yeniden üretip üretmediğini tespit etmek için gerekli olduğunu savunuyor. OpenAI ise kararın yerleşik gizlilik ve güvenlik ilkelerini zedelediğini ileri sürerek itiraz etti. Karara göre OpenAI, anonimleştirme tamamlandıktan sonra 7 gün içinde kayıtları teslim etmek zorunda.

- **ABD Mahkemesi, Meta'nın Bölünmesi Talebini Reddetti**

ABD'de bir federal yargıç, Meta'nın Instagram ve WhatsApp'ı satın almasının antitröst kurallarını ihlal etmediğine [hükmederek](#) FTC'nin şirketi bölme talebini reddetti. Mahkeme, FTC'nin ilgili pazarı yeterince tanımlayamadığını ve Meta'nın halen tekel gücüne sahip olduğunu kanıtlayamadığını belirtti. Karar, 2020'de açılan dava açısından federal hükümet için önemli bir yenilgi, Meta için ise büyük bir hukuki zafer olarak değerlendiriliyor.

- **Almanya, Apple'ın Uygulama Takibi Kurallarındaki Değişiklikleri Rekabet Açısından İnceliyor**

Almanya Rekabet Kurumu (Bundeskartellamt), Apple'ın App Tracking Transparency (ATT) sisteminde yaptığı son değişikliklerin rekabet endişelerini giderip gidermediğini [değerlendirmeye aldı](#). İnceleme, Apple'ın izin metinleri ve tasarımındaki düzenlemelerin, şirketin kendi hizmetlerine üçüncü taraf uygulamalara kıyasla avantaj sağlayıp sağlamadığına odaklanıyor. Apple, izin ekranlarını daha tarafsız hâle getirmeyi taahhüt ederken, Alman ve AB makamları özellikle kullanıcıdan açık rıza alınmadan reklam performans ölçümü (attribution) yapılmasının rakipleri dezavantajlı kılıp kılmadığını analiz ediyor. Soruşturma, Alman rekabet hukuku (Madde 19a) ve AB Antlaşması'nın 102. maddesi kapsamında, AB Komisyonu ile koordinasyon içinde yürütülüyor.

- **Apple, Hindistan’daki Küresel Ciroya Dayalı Ceza Kuralına Dava Açtı**

Apple, Hindistan’da yürüyen bir antitröst soruşturmasını cezaların yalnızca Hindistan’daki faaliyetler yerine şirketin küresel cirosu üzerinden hesaplanmasına imkân veren yeni yasal düzenlemeyi mahkemede itiraz ederek durdurmaya çalışıyor. [Reuters](#)’a göre Apple, bu kuralın orantısız ve aşırı yüksek para cezalarına yol açabileceğini savunuyor.

- **Çin, Akıllı Telefon Devleri Arasındaki Rekabeti Dizginlemek İçin Kuralları Sıkılaştırdı**

Çin, akıllı telefon üreticileri ve mobil uygulama pazarına yönelik haksız rekabet karşıtı kuralları güncelleyerek denetimi [artırdı](#). Reuters’a göre Shenzhen’de yayımlanan yeni çerçeve, Vivo, Xiaomi, Huawei, Oppo, Honor gibi yerli markalar ile Apple dâhil büyük oyuncular arasında daha adil rekabet koşulları oluşturmayı hedefliyor. Adım, Çin’in dijital platformlar üzerindeki gözetimini sürdürdüğünü gösterirken, kuralların fiyatlandırma, yenilik ve iş ortaklıkları üzerinde etkili olması bekleniyor.

- **OpenAI, Google’dan Kıdemli Yöneticiyi Üst Düzey Göreve Getirdi**

OpenAI, Google’ın kurumsal gelişimden sorumlu kıdemli yöneticisi Albert Lee’yi Kurumsal Gelişimden Sorumlu Başkan Yardımcısı (VP) olarak [atadı](#). Lee, Salı günü göreve başlayacak ve OpenAI CFO’su Sarah Friar’a bağlı çalışacak. Google’da Cloud ve DeepMind dahil olmak üzere kurumsal gelişim ve strateji ekiplerini yöneten Lee, 2011’den bu yana 50 milyar doları aşan 60’tan fazla satın alma ve yatırım işleminde görev aldı. Atama, OpenAI’nin son dönemde Amazon ve xAI geçmişi olan yöneticileri kadrosuna katmasının ardından geldi.

- **Fransız Rekabet Otoritesi, Qwant’ın Microsoft Şikâyetini Reddetti**

Fransa Rekabet Otoritesi, arama motoru Qwant’ın Microsoft’un pazar gücünü kötüye kullandığı iddiasıyla yaptığı başvuruyu, yeterli delil sunulmadığı gerekçesiyle [reddetti](#) ve acil tedbir talebini kabul etmedi. Qwant, Bing’e bağımlı yapının büyüme ve AI geliştirme kapasitesini sınırladığını savunuyordu. Microsoft kararı memnuniyetle karşıladı. Qwant, konuyu mahkemeye veya diğer düzenleyicilere taşıyabileceğini belirtti.

- **İtalya, Meta’nın WhatsApp’taki Yapay Zekâ Entegrasyonuna Yönelik Rekabet Soruşturmasını Genişletti**

İtalya Rekabet Otoritesi (AGCM), Meta’nın WhatsApp üzerinden sunduğu yapay zekâ özelliklerinin rekabeti bozabileceği endişesiyle yürüttüğü soruşturmayı [genişletti](#). İnceleme, 15 Ekim’de yürürlüğe giren WhatsApp Business Solution yeni şartlarını ve uygulama içine entegre edilen AI tabanlı etkileşimleri kapsıyor. Otorite, bu değişikliklerin rakip AI sohbet botlarının pazara girişini zorlaştırıp zorlaştırmadığını ve yeniliği sınırlayıp sınırlamadığını değerlendiriyor; gerekirse geçici tedbirler de gündemde. Soruşturma, Meta’nın AI asistanını açık kullanıcı rızası olmadan WhatsApp’a entegre ettiği iddialarıyla Temmuz 2025’te başlatılmıştı.

- **Anthropic: Otonom Yapay Zekâ Destekli Casusluk İlk Kez Tespit Edildi**

Anthropic, büyük ölçüde otonom şekilde çalışan ilk AI-tabanlı siber casusluk kampanyasını engellediğini [açıkladı](#). Devlet destekli (Çin bağlantılı) aktörler, Claude Code adlı agentic modeli kullanarak keşiften veri sızdırmaya kadar sürecin %80–90’ını insan müdahalesi olmadan yürüttü. Olay, mevcut siber güvenlik ve bildirim rejimlerinin makine hızındaki saldırılara uyumsuzluğunu ortaya koyarken; AI tedarikçi yönetimi, sözleşmeler, kayıt-izleme yükümlülükleri ve ulusal güvenlik politikaları açısından acil düzenleme ihtiyacını gündeme getirdi.

- **İspanya Mahkemesinden Meta'ya 479 Milyon € Tazminat Kararı**

Madrid Ticaret Mahkemesi, Meta'nın GDPR'yi ihlal ederek hedefli reklamcılıkla haksız rekabet avantajı sağladığı gerekçesiyle, 87 İspanyol dijital medya kuruluşuna toplam 479 milyon € ödemesine [hükmetti](#). Meta kararı temyize götüreceğini açıkladı. Karar, veri koruma ihlallerinin rekabet hukuku sonuçları doğurabileceğini vurguluyor.

- **Teknoloji Sektöründen Hükümetlere: Şifrelemeyi Zayıflatmayın**

Altı kıtadan çok sayıda teknoloji sektörü kuruluşu, hükümetlere şifrelemenin zayıflatılmasına veya arka kapı oluşturulmasına karşı çıkma [çağrısı](#) yaptı. Açık mektupta, şifrelemenin güvenli dijital iletişim, ekonomik büyüme ve sınır ötesi işbirliği için hayati olduğu vurgulandı. Şifrelemenin zayıflatılmasının sistemik güvenlik açıkları, kullanıcı güveni kaybı ve küresel dijital ekonominin parçalanması risklerini artıracığı belirtildi. Çağrı, Apple–Birleşik Krallık arasındaki iCloud şifreleme gerilimi bağlamında, güvenlik ihtiyaçlarının orantılı ve teknolojik olarak sağlam yollarla karşılanması gerektiğinin altını çiziyor.

- **Çin'den Algoritmik Fiyatlandırmaya Fren**

Çin'in piyasa düzenleyicisi SAMR, internet platformlarında algoritma temelli fiyat manipülasyonu ve rekabet ihlallerini sınırlamak için yeni taslak anti-tekel kurallarını [yayımladı](#). Taslak; eşgüdümlü algoritmik fiyatlama, münhasırlık baskısı, haksız sübvansiyonlar ve platformlar arası engellemeler gibi uygulamaları hedef alıyor. Platformlardan fiyatlama, öneri ve reklam algoritmalarını iç denetimle gözden geçirmeleri isteniyor. Kamuoyu görüşü 29 Kasım'a kadar alınacak.

- **Çin'den İnternet Platformlarına Yeni Antitröst Rehberi**

Çin'in piyasa düzenleyicisi SAMR, büyük internet platformlarına yönelik antitröst uyum taslağını yayımlayarak kamuoyu [görüşüne açtı](#). Taslak; algoritmalar, veri kullanımı, fiyatlama ve trafik yönlendirme yoluyla ortaya çıkabilecek tekel risklerine karşı şirketlerin iç uyum mekanizmalarını güçlendirmesini hedefliyor. Sekiz yüksek riskli davranış kategorisi tanımlanırken, rehber bağlayıcı değil, ancak platformlara riskleri tespit ve azaltmada pratik yol gösterici olmayı amaçlıyor.

- **Alman Mahkemesinden Google'a 572 Milyon Euro'luk Rekabet Tazminatı**

Almanya'da bir mahkeme, Google'ın fiyat karşılaştırma pazarındaki hâkim konumunu kötüye kullandığına hükmederek, iki yerli platforma toplam 572 milyon avro tazminat ödemesine [karar verdi](#). Karara göre Google, Idealo'ya 465 milyon avro, Producto'ya 107 milyon avro ödeyecek. Mahkeme, Google'ın arama sonuçlarında kendi alışveriş hizmetini kayırmasının rakiplere ciddi zarar verdiğini tespit etti. Google kararı temyize götüreceğini açıkladı.

- **Hong Kong'dan Keeta'ya Rekabet Müdahalesi**

Hong Kong Rekabet Komisyonu, Meituan destekli yemek teslimat platformu Keeta'yı, rekabeti kısıtlayıcı sözleşme hükümlerini kaldırmaya [zorladı](#). Keeta; restoranlara münhasırlık karşılığı düşük komisyon, rakip platformlarla çalışmayı cezalandıran hükümler ve başka platformlarda daha düşük fiyat sunmayı engelleyen şartları gönüllü olarak değiştirmeyi kabul etti. Komisyon, Keeta'nın pazardaki gücünün yeni girişleri ve rekabeti zayıflatabileceğini vurguladı. Değişiklikler ayrıca hukuken bağlayıcı taahhüt altına alındı.